

DISPUTA TERITORIALĂ SINO-INDIANĂ. IMPLICAȚII ȘI PERSPECTIVE

Robert Florin Gavril, absolvent al specializării
Relații Internaționale și Studii Europene,
promoția 2017-2020
email: robert.gavril99@e-uvt.ro

ABSTRACT

In this article entitled Sino-Indian territorial dispute implications and perspectives, there is an analysis made on how this dispute started between China and India and what were the major implications that this dispute brought. We will see the importance of this territorial dispute between the two Asian giants and also the opportunities it offered to the great powers such as USSR and the United States. One of the main focuses will be the way China managed to win some of the territories that India had and how did that affect the security of the continent and the relations between the states that were involved in this conflict. This border conflict between China and India is important even today because it still involves the two super powers and their allies mainly because right now China is on the verge of becoming the world's biggest economy. At the end of the article we will see a comparison between the armies and economies of China and India to see who had the biggest ascension and if they will be able to rise at the same pace, and if not, how will it affect the security of the Asian continent. Knowing the stakes that this conflict had, it is interesting to see what will happen in the future because their border dispute hasn't concluded since 1962 even though there hasn't been a major fight between the two armies since the end of the war. No one knows if this conflict will come to an end anytime soon.

Keywords: China, India, Border, Conflict, Perspectives

INTRODUCERE

Războiul este un conflict între națiuni. India și-a obținut independența în 1947 iar de atunci a trecut prin patru războaie. Din aceste războaie, trei au fost împotriva statului Pakistan unde India a fost mereu mai puternică, iar cel de-al patrulea a fost împotriva Chinei, acesta rezultând într-un dezastru pentru armata Indiei. Prin realizarea acestei lucrări voi demonstra importanța dispute dintre China și India dar și oportunitățile pe care le-a oferit statelor vecine cât și unor puteri mari precum SUA și URSS. Nu trebuie să uităm că independența obținută de India a avut ca efect direct disputa granițelor. În acest moment, India are granițe comune cu state precum China, Pakistan sau Nepal. Disputa teritorială dintre India și China nu a fost rezolvată nici până în ziua de azi chiar dacă în trecut a existat un război între cele două state.

Este greu de spus dacă această dispută v-a degenera din nou într-un război, deoarece, în acest moment durează extrem de mult până cele două state ajung

la o înțelegere logică¹. Văzând acest lucru, este foarte important să analizăm războiul pentru a vedea ce soluții ar exista pentru a se ajunge la un acord între cele două țări. Pe lângă asta, am să acopăr și cauzele care au dus la declanșarea războiului din 1962, dar și momentele cheie care au dus la destrămarea armatei Indiene cât și la încetarea războiului.

Ținând cont de subiectul ales, metodele de elaborare ale acestei lucrări vor fi studiul de caz și analiza comparativă. Am să compar cele două state aflate în conflict, începând cu armata fiecăruia, strategiile, economia cât și relațiile în care se află în prezent față de cum erau în trecut. Trebuie să menționez că momentan, India și China sunt două puteri care se află într-o continuă ascensiune. Modalitatea prin care cele două vor alege să se comporte una cu cealaltă v-a influența clar securitatea continentului asiatic.

Pentru a putea analiza relația dintre cele două state, ar fi important să răspundem la anumite întrebări. În primul rând, este posibil ca cele două state să

¹ Chiar și în prezent exista dispute între soldații celor două țări. (n.a.)

aibă o ascensiune egală pentru a se putea menține o stabilitate între cele două? Ce state au mai mult de câștigat din aceste tensiuni dintre China și India? În al treilea rând, ce se v-a întâmpla dacă China v-a avea o ascensiunea mult mai rapidă decât India și cum v-a afecta acest lucru securitatea Asiei? Iar în ultimul rând, ce rol îl vor juca SUA, Rusia (fostă URSS) dar și UE în ascensiunea fiecărui stat? Pe cine vor sprijini?

CONTEXTUL ISTORIC AL PROBLEMATICII

Prim Ministrul Indiei, Jawaharlal Nehru a declarat în anul 1962: „Revoluția chineză a supărat echilibrul puterii și centrul de greutate s-a mutat din Europa în Asia, afectând în mod direct India” (Chakravorty 2017:186). În urma acestei declarații, trebuie analizat motivul pentru care a izbucnit războiul dintre cele două țări în Octombrie-Noiembrie 1962.

Numeroase rapoarte indicau faptul că încă din luna Mai a anului 1962, China se pregătea de o ofensivă în toamnă (Mullik 1971:35), India nu era pregătită pentru ofensiva chineză, cu 13 zile înainte de începerea atacului, statul Indian avea doar 4 regimente în regiunea Kameng².

Armata Indiană s-a apărat la Ladakh, Tawang, Sela și Bomdila deoarece terenul permitea ocuparea unor poziții defensive foarte bune. După aceste lupte, China a ajuns aproape de Tezpur chiar înainte de oprirea operațiunii.

În ultimii ani, China a rămas în alertă, chiar dacă cele două state susțin că au un parteneriat strategic foarte important. Încă sunt raportate incursiuni ale armatei chineze de-a lungul LAC³ care încă nu a fost delimitată oficial chiar dacă India și China au ajuns la un acord de menținere a păcii în anul 1993 și 1996. Este în interesul Indiei ca LAC să fie foarte bine delimitată, dar China nu dorește momentan să participe în negocieri. Consider că este în interesul Chinei de a nu participa la negocieri fiindcă își pot menține afirmațiile conform cărora majoritatea teritoriilor din zona respectivă ar aparține Chinei.

Datorită complexității celor două state, putem numi mult mai multe cauze care stau la baza izbucnirii conflictului, precum:

1. Dezvoltarea rapidă a Tibetului, începută încă din anul 1950. Tibetul este considerat ca fiind o cauză foarte importantă în declanșarea disputei dintre cele două țări. Putem vorbi despre Tibet ca fiind o regiune mai mult autonomă decât independentă față de China, această autonomie fiind acordată în 1945.

2. Acțiunile politice și ambițiile lui Mao Zedong. Acțiunile întreprinse de către China veneau pe fondul afirmațiilor făcute de Mao cu privire la implicarea SUA în regiunea Khampa. Consider că și politica dusă de China în Tibet trebuie menționată fiindcă reformele aduse nu au făcut decât să afecteze aristocrația care deținea pământ.

CAPITOLUL I

DISPUTA GRANIȚELOR

Pentru a înțelege motivul pentru care India și China își dispută granițele, trebuie mai întâi să analizăm modul în care granițele au fost delimitate. Este important de menționat lungimea graniței care este de 4056 de kilometri din care 2176 de kilometri se află în vest, 554 de kilometri în centru și 1326 de kilometri în est, conflictul având loc în mare parte loc în sectorul de vest și est.

Este esențial de știut contextul în care au fost delimitate cele două sectoare care aveau să devină cauza luptelor. Porțiunea de vest a fost delimitată în secolul 19 de către W.H. Johnson⁴ care a înaintat propunerea ca regiunea Aksai Chin să facă parte din India, guvernul Indian acceptând această propunere astfel încât granița de vest a devenit cunoscută sub denumirea de „Linia Johnson”. Guvernul Chinez a acceptat această propunere chiar dacă în 1950 a construit 179 de kilometri de autostradă între regiunea Xinjiang și Tibet, acest drum trecând prin Aksai Chin „care a devenit un teritoriu disputat” (Sandhu 2015:22) între cele două state.

Zona de est începe din regiunea Sikkim și se extinde până în Arunachal. În 1913 Marea Britanie, China și Tibet au participat la conferința de la Simla pentru a ajunge la un acord cu privire la granița Tibetului, porțiunea de est fiind denumită „Linia McMahon”⁵. Trebuie menționat faptul că reprezentanții Chinei au refuzat să semneze acordul cu privire la granița de Est a Tibetului, astfel încât acordul a rămas semnat doar de către UK și Tibet.

Un lucru foarte interesant este acela că guvernul chinez a fost cel care a dorit ca problema granițelor Sino-Indiene să devină publice chiar dacă aceștia construiseră un drum prin India fără a obține un acord din partea guvernului indian.

În urma acestor dezbateri Prim Ministrul Jawaharlal Nehru i-a atras atenția omologului său Zhouen Lai deoarece au fost publicate hărți care arătau NEFA

² Parte a sectorului Arunachal. (n.a.).

³ LAC este echivalentul DMZ-ului. (n.a.).

⁴ W.H. Johnson a cartografiat zona Cașmir în 1850 (n.a.).

⁵ Henry McMahon a fost negociatorul Marelui Britanii (n.a.).

ca fiind parte a Chinei chiar dacă acest lucru nu era adevărat. Este important de analizat răspunsul lui Zhouen Lai la afirmațiile Prim Ministrului Nehru deoarece în opinia lui Lai „granițele nu au fost niciodată delimitate din punct de vedere istoric și niciun tratat nu a fost semnat către China” (Chakravorty 2017:289).

În continuare, am să comentez câteva fragmente din discursul Prim Ministrului Zhouen Lai cu privire la delimitarea liniei McMahon.

„Aș vrea acum să explic atitudinea guvernului chinez. După cum știți, linia McMahon a fost un produs al politicii britanice de agresiune împotriva regiunii Tibetului din China și a stârnit o mare indignare poporului chinez, iar din punct de vedere judiciar nu poate fi considerat legal” (Sandhu 2015:21)

Zhouen Lai face referire la anul 1826 când britanicii au anexat regiunea Assam, acest lucru ducând la extinderea graniței cu India în est. Nu trebuie uitat că Assam-ul aparținea de India dar era revendicată de către China, deci putem considera că poporul chinez nu ar fi avut motiv să se simtă indignat dacă acea regiunea nu făcea parte din China.

„Pe de altă parte, desigur, nu se poate să nu luăm cunoștință de marile și încurajatoarele schimbări. India și Birmania, care sunt preocupate de acest lucru, au obținut independența succesiv și au devenit state prietenoase cu China. În vederea diferiților factori complecși menționați mai sus, guvernul chinez, pe de o parte consideră necesar să ia o atitudine mai mult sau mai puțin realistă față de linia McMahon și mai departe cealaltă parte acționează cu prudență și are nevoie de timp pentru a face față acestei chestiuni”⁶.

Putem observa că în viziunea lui Lai, India și Birmania sunt percepute ca „țări prietenoase” cu China după obținerea independenței. Ideea de acționa cu prudență poate sugera că încă nu se știa cu exactitate modalitatea prin care statul chinez ar trebui să intervină în această problemă. Consider că trebuie să menționez și faptul că în acel moment, India nu considera ca există o dispută pentru acea graniță.

„Cu toate acestea, credem că, datorită relațiilor de prietenie dintre China și India, poate fi găsită o soluție amiabilă pentru această secțiune a liniei de graniță.”⁷

După cum am menționat și mai sus, statul chinez considera că India a devenit un stat „prietin” Chinei drept urmare, Zhouen a considerat că cea mai bună metodă de a pune capăt acestei dispute este printr-o declarație amiabilă din partea ambelor state. Consider că, în urma acestor declarații analizate mai sus, ne putem face o idee mult mai clară asupra modului în care problema liniei McMahon a influențat începerea conflictului.

Trebuie menționat că aceste declarații au reprezentat prima dată când China recunoștea că granița nu este delimitată corespunzător. Răspunsul Indiei nu s-a lăsat așteptat, Nehru clarificând poziția Indiei în această problemă ca fiind următoarea:

- „Granița dintre Sikkim și Tibet a fost definită în Convenția Anglo Chineză din 1890”. (Chakravorty 2017:290)
- „Nu au existat plângeri din partea autorităților din Tibet”⁸.
- „Zona pe care China o revendică a fost descrisă ca fiind mereu parte a Indiei”⁹.

Așadar, poziția Indiei era în contradicție cu ceea ce declarase Prim Ministrul Chinei, din cauza acestui lucru, Nehru a fost nevoit să trimită răspunsul lui Zhouen către Parlament, astfel încât acesta nu mai putea să decidă de unul singur politica externă a statului.

Este clar că cele două state aveau viziuni diferite. Nehru își dorea restaurarea statu quo-ului, pe când Zhou își dorea menținerea acestuia. Pentru a reuși menținerea graniței, Zhou a cerut ca armatele din cele două tabere să se retragă cu circa 20 de kilometri lăsând NEFA fără trupe, însă acest lucru nu a fost posibil deoarece India ar fi fost dezavantajată prin retragerea trupelor către granița cu China.

În urma acestui refuz, Zhou a mers în India pentru a discuta trei probleme majore precum:

- „O dispută a granițelor existente”¹⁰.
- „Existența LAC”¹¹.
- „O eventuală soluționare a conflictului ar trebui să ia în considerare sentimentele naționale față de Himalaya”¹².

Trebuie menționat că nu era posibil ca India să accepte aceste probleme din diverse motive. În primul rând, dacă ar fi acceptat că există un conflict atunci ar fi însemnat că recunosc faptul că nu exista o graniță tradițională, deci ar fi trebuit delimitată.

⁸ Ibidem.

⁹ Ibidem.

¹⁰ Ibidem.

¹¹ Ibidem.

¹² Ibidem.

⁶ Ibidem.

⁷ Ibidem.

În al doilea rând, existența LAC ar fi dus la recunoașterea teritoriului Ladakh ca fiind al Chinei, acest problema fiind respinsă categoric de către autoritățile Indiene.

În al treilea rând, soluționarea bazată pe sentimente naționale nu a fost luată în considerare deoarece India nu era pregătită să accepte acest lucru. După aceste negocieri, China a încercat să impună anumite condiții pentru a fi de acord cu rezolvarea problemelor cât mai rapid, condițiile fiind următoarele:

- „China nu v-a accepta linia McMahon ca fiind o graniță validă”.
- „Niciun stat nu v-a face revendicări teritoriale”.
- „Granița Sino Indiană v-a fi stabilită de către cele două guverne”.

Aceste condiții au fost respinse de India considerând că scopul Chinei era acela de ai face să accepte revendicările pe care le făceau în regiunea Ladakh ca urmare a poziției Indiei în NEFA. Singura condiție pe care au acceptat-o a fost aceea ca ambele guverne să examineze hărțile și documentele pe care le au în posesie și să trimită un raport către fiecare guvern. India a refuzat termenii impuși deoarece susțineau că au fost victimele unei incursiuni din partea Chinei pe teritori indian, pe când China susținea că acel teritoriu le aparține fiindcă ei au fost tot timpul acolo. Chiar dacă cele două state nu s-au înțeles asupra termenilor, cei doi prim miniștrii au decis să nu renunțe la posibilitatea de a rezolva problema, astfel încât discuțiile au continuat din 15 Iunie până pe 12 Decembrie.¹³

În ciuda acestor neînțelegeri asupra teritoriilor, consider că și anumiți factori geostrategici au jucat un rol important în declanșarea conflictului. În primul rând, în anul 1959 s-a pornit o revoltă în regiunile Amdo și Kham, regiuni în care locuiau tibetani, sporind astfel tensiunile de la granița Sino-Indiană. Pentru a putea înăbuși revolta, China a trebuit să trimită o parte din armată în Tibet, reușind astfel să își sporească controlul și Ladakh. În urma intrării armatei Chinei în Tibet, a fost semnat un tratat cu privire la comerțul dintre India și regiunea din Tibet care aparținea Chinei, principalele principii fiind: „Beneficii egale”, Respect pentru integritatea teritorială al fiecărui stat”, „Ne intervenția în problemele interne al fiecărui stat”. Acest tratat a avantajat clar China deoarece India tocmai recunoștea autoritatea completă a Chinei asupra Tibetului, ba mai mult India renunța complet la armata și la comunicațiile pe care le aveau

în Tibet încă din 1904 în urma tratatului Anglo-Tibetan. Consider că, India a eșuat în a cere măcar niște beneficii cu privire la granițele care erau foarte disputate, crezând că acest tratat v-a opri China din a dorii să se extindă.

În al doilea rând, trebuie să menționăm că eșecul discuțiilor dintre Nehru și Zhou au dus și mai mult la întărirea regiunii Ladakh dar și la 112 kilometri sud-vest după ce Mao și-a redirecționat armata. Tot în această perioadă existau tensiuni și între China și URSS deoarece Mao credea că țara lui ar fi meritat să conducă blocul comunist, încercând în același timp să țină Uniunea Sovietică departe de India. După această declarație, trupele chineze de la granița Longju au deschis focul asupra unor polițiști indieni, reușind să omoare 14, în următoarele luni, China declarând că granița existentă este invalidă. (Vertzberger 2020:65). Nu trebuie uitat de menționat că Mao și Zhou au spus că acel incident a avut loc fără o aprobare din partea autorităților din China, lucru ce pare surprinzător deoarece aceștia continuau să dea vina pe India pentru ceea ce s-a întâmplat.

Pe plan internațional, India era văzută ca o putere mare datorită rolului pe care armata acesteia l-a jucat în al doilea Război Mondial, astfel SUA cautând să îmbunătățească relațiile cu India pe care o v-a ajuta ulterior cu armament și bani. Este interesant că deși Uniunea Sovietică avea o alianță militară cu China, au continuat să trimită mașinării pentru îmbunătățirea drumurilor din India totodată declarând că vor ajuta India în cazul în care aceștia o să aiba nevoie.

Din punct de vedere strategic, există două momente importante din 1960 care trebuie menționate, primul fiind marcat de „despărțirea” dintre China și URSS, iar cel de-al doilea fiind dat de acordul dintre India și China cu privire la analiza granițelor de către experți din ambele tabere. Ruptura dintre China și URSS s-a produs în momentul în care Uniunea Sovietică și-a retras trupele de pe teritoriul Chinei¹⁴, aceștia ajutasera China să lupte împotriva SUA în războiul din Coreea. Retragera armatei a avut un impact semnificativ asupra comerțului dar și al relațiilor politice dintre cele două state, URSS reprezentând acum un adversar pentru China, deoarece își chemaseră înapoi un număr de 1000 de experți și abandonaseră circa 300 de proiecte în momentul în care au decis să rupă legăturile cu China lui Mao.

În privința granițelor, au existat foarte multe dovezi care să sprijine afirmațiile Indiei, raportul oficial

¹³ Discuțiile au avut loc în Beijing, Dehli și Rangoon. (n.a.).

¹⁴ Ruptura a avut loc în 1960 (n.a.).

publicat în Martie 1961 indicând că revendicările Indiei sunt îndreptățite, acest lucru fiind un dezavantaj clar pentru China. Aceste probleme prezentate mai sus plus o revoltă începută în Tibet, au arătat cât de vulnerabilă este China din punct de vedere geostrategic, aceasta bazându-se prea mult pe intervențiile din alte state, cu toate aceste probleme, China a profitat de pregătirea slabă a Indiei¹⁵, reușind să obțină numeroase victorii la începutul conflictului.

ARMATA INDIEI ȘI OFENSIVA CHINEZĂ

În urma eșecului de la negocieri și a intrării PLA în Tibet și Ladakh, Nehru a trebuit să emită ordine armatei indiene precum următoarele:

- „În ceea ce privește Ladakh, trebuie să patrulăm cât mai departe posibil de granița internațională”. (Maxwell 2000:221)
- „Acest lucru trebuie făcut fără a ne implica în niciun conflict cu chinezii, cu excepția cazului în care acest lucru devine necesar pentru autoapărare”¹⁶.
- „Lacunele trebuie acoperite prin patrulare sau prin posturi”¹⁷.

Înainte de 1959, NEFA nu aparținea nici armatei Indiene nici ministrului apărării, armata fiind desemnată să apere teritoriul spre sfârșitul anului 1959 după ce Dalai Lama a reușit să fugă în India unde a cerut azil politic. În opinia ministrului apărării, aceste mișcări defensive nu își aveau rostul deoarece credea că nu o să existe un conflict cu China iar eventualele neînțelegeri se vor rezolva pe cale diplomatică. Așadar, strategia de apărare a statului a fost lăsată în urmă, considerându-se că o formă diplomatică de rezolvare a conflictului este mai adecvată.

Este important de analizat starea armatei Indiene în 1961. În scrisoarea trimisă armatei de către șeful de stat, li se transmitea că trebuie să fie pregătiți de un atac din partea Pakistanului dar și din partea Chinei, chiar dacă până la acel moment Pakistanul nu reprezenta un inamic și nici nu revendicase vreun teritoriu deținut de către India. Este posibil ca această teamă reprezentată de un atac din partea Pakistanului să fie dată și de trecutul pe care cele două state îl împart. Nu trebuie să uităm că cele două state au fost în conflict din cauza unor motive religioase și că în

1947 Pakistanul a atacat Cașmirul, conflictul fiind rezolvat abia după intervenția unor mediatori din partea U.N. Chiar dacă conflictul a fost terminat, India a considerat că SUA nu trebuia să ajute atât de mult Pakistanul, acest ajutor venind după intrarea statului Pakistan în CENTO și SEATO.

În acea scrisoare mai era recomandată și întărirea armatei cu încă două divizii deoarece la acel moment, armata indiei consta doar într-o divizie blindată, o brigadă blindată independentă și nouă divizii de infanterie. Conform conducătorilor armatei, amenințările constau într-un atac a doua brigăzi chineze asupra NEFA, în special în Tawang și Sikkim. Din păcate pentru armata Indiei, cererile făcute pentru întăriri nu au primit atenția pe care o meritau, aceste cereri fiind ignorate și pe timp de pace când a fost și mai greu să susțină o brigadă în Tawang și Sikkim, îmbunătățirea armatelor durând foarte mulți ani din cauza altitudinii ridicate.

Cunoscând problemele pe care le-a întâmpinat armata Indiei, trebuie să menționăm că într-un final cele două divizii cerute au reușit să fie trimise în luna Martie a anului 1961, acestea fiind urmate de încă două în luna decembrie a aceluiași an, acest lucru marcând începutul modernizării trupelor indiene cu armament nou și trupe noi. Un moment important ținând cont de amenințările venite din partea Chinei.

Acest proces de modernizare a fost încetinit de Nehru care nu credea că importurile sunt importante, el bazându-se mai mult pe producția intern. La acea vreme Prim Ministrul Nehru era o persoană foarte importantă, deciziile acestuia fiind solide, astfel încât părea că nu era îngrijorat cu privire la pregătirea slabă a armatei sau al unui atac fiindcă nu credea că este posibil să înceapă un război cu un alt stat, ignoranța lui creând probleme în interiorul armatei. Ca răspuns la acțiunile Chinei rezultate după eșecul tratativelor dintre Nehru și Zhou, armata indiei a primit ordin să patruleze în regiunea Ladakh, astfel inaugurat un post militar la DBO¹⁸.

Este necesar de menționat că în Septembrie 1961, trupele staționate la DBO au reușit să găsească militari chinezi la doar 15 kilometri de DBO, totodată găsind și vehicule care semnalau prezența unui drum accesibil pentru întăriri. Militarii chinezi au încercat să îi captureze pe militarii indieni. Informația a fost transmisă mai departe și astfel guvernul a dispus începerea unei ofensive împotriva Chinei. Din punct de vedere logistic, această ofensivă nu putea fi susținută

¹⁵ La începutul conflictului, încă patrula poliția la granițe (n.a.).

¹⁶ *Ibidem*.

¹⁷ *Ibidem*.

¹⁸ Bază militară a Indiei aflată încă în funcțiune. (n.a.)

deoarece armata Indiei nu dispunea de forța necesară, lucru menționat și de conducătorul acesteia care a trimis încă o scrisoare guvernului în care spunea că nu deține oamenii și armamentul necesar menținerii graniței, darămite unei ofensive împotriva trupelor chineze care erau mult mai numeroase și mult mai bine pregătite să facă față unui atac.

În urma acestor mișcări de trupe, Nehru a ordonat armatei să construiască numeroase posturi defensive chiar dacă capacitatea acestora de a respinge un atac venit din partea Chinei era destul de mică. Guvernul Chinez a protestat împotriva înființării de posturi ale Indiei, trimițând o „notă” guvernului indian în care le era transmis ca armata Chinei este pregătită să se apere dacă India continuă să trimită oameni către DBO și dacă mai amenință teritoriile Chinei. Merită menționate două incidente din timpul instaurării de posturi noi. Primul a avut loc în 1961 când două patrulare nu au reușit să ajungă în valea Galwan din cauza terenului impracticabil, iar cel de-al doilea incident a avut loc în 1962 când au reușit să ajungă în Galwan, reușind totodată să construiască un nou post de observație, acesta fiind cucerit de China în momentul în care au început luptele. Pierderea postului i-a făcut pe comandanții armatei să se îndoiască de strategia propusă de către Nehru, deoarece exista o diferență majoră între pozițiile ocupate de China care se bazau pe o strategie defensivă foarte bună și posturile ocupate de India care păreau a fi mai mult bazate pe cerințele unor politicieni decât pe o strategie bine definită.

De asemenea, în partea de Est au fost înființate 45 de noi „posturi”, cel mai important fiind cel denumit „Dhola”. După trei luni de la înființarea postului, trupele chineze au coborât prin valea Thagla și i-au înconjurat pe soldații aflați la Dhola. În urma acestei mișcări de încercuirea a chinezilor, ministrul apărării Indian a dat ordinul ca o parte din brigada 9 să se ducă la Dhola, în timp ce restul să ajungă la Lumpo. La 20 Septembrie infanteria indiei a primit ordinul de a începe operațiune de alungare a armatei chineze de pe teritoriul Indian de la Thagla, mai mult, aceștia trebuiau să întărească și pozițiile ocupate la Arunachal, Walong și Taksing.

Operațiunea Leghorn

Leghorn este numele operațiunii prin care armata Indiei a încercat să alunge trupele chineze de pe teritoriul statului. Situația de pe front era neclară deoarece niciunul dintre comandanți nu dorea să comunice unul cu celălalt, acest lucru ducând la o

lipsă de coeziune între armate, totodată, niciunul nu a mers personal la locațiile stabilite astfel încât nu putea ști cu exactitate care era situația de pe câmpul de luptă. În data de 20 Octombrie 1962, China a lansat un atac asupra graniței Sino-Indiene, numind acest atac drept „Contraatac în autoapărare” (Maxwell 2000:372). Cu siguranță, armata Chineză i-a surprins pe cei din conducerea Indiei, deoarece până la acest atac, foarte puține hărți arătau rutele prin care China ar putea ataca. Până și în ziua de azi, chinezii fac referire la marele strateg Sun Tzu care a spus în cartea lui „*Victorious warriors win first and then go to war, while defeated warriors go to war and then seek to win*” (Chakravorty 2013:1) faptul că armata Chineză era pregătită de război cu mult înaintea începerii operațiunilor.

Principalul atac urma să treacă prin Namka Chu până ar fi ajuns la limita din sud, pe când în restul NEFA urmând să fie atacuri de o intensitate mai scăzută, China fiind pregătită de o contraofensivă din partea Indiei la Sikkim. La Namka Chu, India a trimis o singură brigadă pentru a apăra regiune, pe când China trimisese trei regimente pentru a reuși să cucerească zona. Atacul a început în dimineața zilei de 20 Octombrie 1962 când trupele chineze au reușit să se infiltreze în spatele liniilor defensive de la Namka Chu, reușind să atace armata Indiei prin spate, astfel încât armata Indiei a pierdut lupta la o oră după începerea acesteia. În urma acestei înfrângerii, China a capturat și regiunea Tsangdhar încheiind astfel bătălia de la Namka Chu.

Din cei 513 soldați pe care India i-a avut la Manka Chu, 282 au fost uciși, iar 171 au fost capturați, restul reușind să scape prin Bhutan. De asemenea, China a avut și ea pierderi mari în rândul soldaților dar acestea nu se comparau cu cele ale Indiei. Următorul obiectiv pentru China după căderea Namka Chu a fost Tawang. Atacul a fost dat pe 23 Octombrie 1962, în timpul acestui atac două batalioane indiene au reușit să scape îndreptându-se spre Tezpur. Trebuie menționat că armata Chinei nu s-a oprit doar la aceste două atacuri, lansând încă unul în regiunea Lohit, reușind să cucerească Kibithoo. În această regiune, China a întâmpinat cea mai puternică rezistență din partea Indiei dar într-un final au reușit să captureze și această regiune.

Operațiunile din Vest

În regiunea de vest, China plănuia să anihileze 43 de posturi ocupate de India, aceste locuri fiind

considerate de către chinezi ca fiind ocupate ilegal. În ciuda acestui plan, prioritate maximă avea să primească sectorul DBO, atacurile urmând să înceapă în același timp cu cele din est, majoritatea atacurilor fiind susținute de o logistică foarte bună și de un armament puternic. (Palit 1992:35) Pentru a înțelege cum a reușit armata Chinei să captureze atât de multe teritorii, trebuie să menționez că raportul de forțe era de 3:1 în favoarea Chinei.

Cunoscând acest avantaj, trupele chineze au început asaltul asupra complexului Sirijap la 21 Octombrie 1962, reușind să câștige zona în 22 Octombrie. Profitând de o stagnare a operațiunilor, India a reușit să adune trei divizii din Himalaya pentru a putea a-și apăra regiunile de a doua fază a atacurilor chineze. Partea a început pe 18 Noiembrie 1962 cu un asalt asupra regiunii Rezang și al dealului Gurung, acestea fiind capturate foarte rapid de către chinezi. Spre surprinderea guvernului chinez, armata nu a mai reușit să avanseze deoarece armata Indiei se reorganizase foarte bine în sectorul Pankha, stopând înaintarea Chinei, probabil acest lucru ar fi putut fi realizat mult mai repede dacă guvernul Indiei ar fi acceptat ca armata să primească ajutor din partea aviației. Aceștia nu au acceptat acest lucru deoarece credeau ca nu ar avea o șansă împotriva Chinei.

În data de 21 Noiembrie 1962, China a declarat oprirea tuturor operațiunilor și o retragere din NEFA, acest lucru intrând în vigoare de la 1 Decembrie 1962, dar păstrându-și șase posturi pe care le cuceriseră în regiunea Ladakh. Până la această retragere, armata Chinei a primit ordin de a nu mai lua prizonieri și să maximizeze victimele din rândul armatei Indiene.

CAPITOLUL II

PERSPECTIVE INTERNAȚIONALE

În acest capitol doresc să examinez răspunsul statelor occidentale, în special cel al Marii Britanii și al Statelor Unite ale Americii, cu privire la conflictul de la granița Sino-Indiană cât și modul prin care au abordat tensiunile din regiune înainte de 1962 dar și după terminarea conflictului. Trebuie văzut și cum acest springin pe care cele două state l-au oferit Indiei a rezultat în creșterea fără precedent a simpatiei indienilor pentru SUA și UK dar și al unui val de nemulțumiri din partea Pakistanului¹⁹.

¹⁹ Pakistanul nu a fost de acord cu sprijinul pe care l-a primit India. (n.a.)

După cum am prezentat și în capitolul anterior, disputa dintre India și China, două dintre cele mai puternice state din Asia, a provocat un conflict major în anul 1962, multe dintre puterile occidentale având dubii cu privire la suveranitatea Indiei, ca urmare a atacurilor rapide din partea Chinei. În privința abordării SUA la acest conflict, președintele John F. Kennedy a transmis staff-ului "trebuie să vedeți India ca pe o misiune Britanică, cred ca britanici trebuie să preia conducerea aici"²⁰. Motivul pentru care Kennedy a spus că Marea Britanie trebuie să își asume conducerea, este bazat pe o ideologie care domina diplomația din Washington. Ambele partide din guvernul SUA, au ajuns la concluzia că singurul mod prin care pot promova interesele Americanilor în India este de a se alia cu politica UK.

Administrația Eisenhower cât și administrația Kennedy au ajuns să considere India un stat foarte important împotriva răspândirii comunismului chinez în Asia dar și înafara ei, astfel SUA i-a încurajat pe britanici să își mențină prezența în politica Asiei de Sud deoarece, acest lucru i-ar ajuta pe americani să ofere mai mult sprijin guvernului Indian. În plus, colaborarea cu Marea Britanie în Asia ar fi adus beneficii Statelor Unite deoarece aceștia nu ar mai fi fost „singuri” din punct de vedere militar și economic. Spre surprinderea lui Kennedy, legăturile pe care Londra le stabilise în India de-a lungul timpului încă erau respectate în Washington. În timpul conflictului, Kennedy a apelat la ambasadorul Marii Britanii despre care a spus că are cunoștințe excepționale în politica Indiei și v-a juca un rol important în apărarea acesteia.

Pericolele geopolitice pe care administrația lui Kennedy le-a întâmpinat în Asia au fost demonstrate de două evenimente care au avut loc chiar înaintea începerii conflictului dintre India și China. Trupele Indiei au lansat „Operațiunea Vijay” în 17 Decembrie 1961, întâmpinând o rezistență slabă din partea soldaților portughezi aflați la Goa și Daman, această invazie făcându-l pe John Kenneth²¹ să estimeze că Goa v-a fi cucerită într-o zi, fără a fi vorba de victime. Estimarea făcută de Kenneth a fost una aproape precisă deoarece pe 19 Decembrie, armata Indiei a capturat capitala statului Goa, astfel punând capăt unei prezențe de 460 de ani a Portugaliei în India. Până la începerea acestei ofensive guvernul Indiei încercase să pornească anumite negocieri cu Portugalia cu privire

²⁰ John F. Kennedy Library (JFKL), Meetings Recordings, Tape No. 62.

²¹ John Kenneth Galbraith a fost ambasadorul SUA în India. (n.a.).

la viitorul regiunii Goa. Considerăm aceste încercări ca fiind eșuate deoarece colonianismul Portugaliei a fost acceptat de către administrația lui Eisenhower care posibil să fi prețuit mai mult Lisabona ca un aliat în războiul rece în detrimentul Indiei.

Desigur, nu trebuie uitat de menționat că Portugalia era membru NATO, astfel aceștia au oferit un avantaj strategic pentru Statele Unite, influențând cel mai probabil și decizia SUA de a accepta coloniile portugheze. Putem spune că SUA a agravat tensiunile deja existente între India și Portugalia, deoarece secretarul de stat, John Foster, a avut un comunicat de presă comun cu ministrul Paulo Cunha în care recunoștea provincia din Asia ca fiind una Portugheză. Această gafă diplomatică din partea Statelor Unite a fost agravată de răspunsul dat de John Dulles care a spus jurnaliștilor că „din câte știu, toată lumea tratează Goa ca fiind o provincie Portugheză”. (Rubinoff 1971:67)

După „eliberarea” regiunii Goa, administrația Kennedy se temea de posibilitatea unui conflict mult mai mare între Portugalia, care era stat NATO și India care era văzută ca un punct strategic foarte important în Asia. Oficialii Statelor Unite, sperau ca India să nu lanseze un atac asupra celorlalte colonii portugheze, deoarece ar fi fost nevoiți să impună sancțiuni economice Indiei, lucru care ar fi diminuat șansele guvernului Indian de a concura economic cu China. La 13 Decembrie 1961, Prim Ministrul Marii Britanii a avertizat guvernul Indiei cu privire la anexarea Goa, spunând că această anexare poate duce la mult mai multe conflicte regionale. Acest atac al Indiei i-a pus pe Britanici într-o poziție „ciudată” deoarece Marea Britanie a investit foarte mult în industria și politica Indiei, dar tratatele dintre Portugalia și Marea Britanie care datau din 1661, îi obliga pe Britanici să protejeze toate teritoriile Portugaliei din afara statului.

În urma atacului asupra Goa, Statele Unite au avertizat consiliul de securitate al ONU cu privire la efectele grave pe care această luptă le poate avea asupra celorlalte state. După cum era de așteptat, răspunsul SUA și al Marii Britanii a fost criticat de către guvernul Indiei deoarece părea că acuzele erau nefondate fiindcă nu trebuie să uităm că și Marea Britanie a fost un imperiu colonial. Aceste declarații au cauzat o controversă în administrația lui Kennedy care a condamnat intervenția militară a Indiei și tendințele colonianiste ale acesteia, cu toate acestea, Statele Unite au ajuns să fie de acord cu acțiunile Indiei deoarece acest lucru ar fi întărit poziția SUA în Asia mai mult

decât ar fi putut să facă Portugalia. Este important de văzut cum această problemă a creat discrepanțe între John Kenneth care era de acord cu poziția Indiei în acest conflict și Dean Rusk²² care considera că Statele Unite ar trebui să impună sancțiuni Indiei, subliniind importanța pe care Portugalia o are în NATO.

Această criză rezultată din anexarea regiunii Goa de către India nu a făcut decât să mărească tensiunile dintre SUA și guvernul Indian care a decis să „trădeze” Statele Unite și să cumpere avioane de la URSS. Consider că, această „trădare” a guvernului condus de Nehru a venit ca un răspuns la decizia lui Kennedy de a trimite armament în Pakistan în 1961 când în acel moment existau deja tensiuni între China și India, Nehru crezând ca acest lucru ar fi putut duce la un conflict pe două fronturi pentru țara lui. Totuși trebuie să știm și că situația financiară a Indiei nu era una foarte bună, aceștia ne putând achiziționa armament din Vest deoarece erau mult mai scumpe decât cele Sovietice. Pentru cei de la Washington posibilitatea ca India să treacă de partea Uniunii Sovietice era văzută ca un eșec în stoparea influenței comuniste în Asia. Pentru Kennedy era greu să i-a o decizie în privința Indiei deoarece, era exclus să trimită armament către India fiindcă acest lucru ar fi putut pune în pericol relațiile pe care SUA le avea cu Pakistan, Pakistanul amenințând ca v-a închide anumite structuri americane prezente pe teritoriul lor.

Într-o încercare de a opri achiziția de armament a Indiei din URSS, Kennedy a apelat la suportul Britanicilor care însă au refuzat să intervină deoarece considerau că oprirea Indiei din a cumpăra cantități mici de armament de slabă calitate nu se compara cu impactul politic și economic pe care l-ar fi resimțit Marea Britanie dacă ar fi ales să susțină economic campania de achiziții a Indiei. La acel moment, guvernul Britanic nu se temea de o posibilitate de colaborare pe termen lung între Uniunea Sovietică și India, concluzionând că aceste achiziții ar avea doar un caracter simbolic, ne fiind de o importanță majoră pentru Statele Unite sau Marea Britanie.

Surprinzător, în primul an de când a fost ales ca președinte al SUA, Kennedy a avut încredere în potențialul Indiei de a opri răspândirea comunismului în Asia, acesta încercând să ajute guvernul indian să obțină arme nucleare. Conform oficialilor americani de la Washington, cu ajutorul Statelor Unite, India ar fi putut deveni prima țară din Asia care ar avea în arsenal o armă nucleară reușind astfel să întrecă

²² Dean Rusk a fost secretarul de stat al lui Kennedy. (n.a.).

programul nuclear dezvoltat de guvernul de la Beijing. Pentru Kennedy, obținerea armei nucleare a guvernului Indian ar fi avut efecte majore deoarece aceștia ar fi obținut o siguranță teritorială împotriva Chinei care ar fi putut încerca să intimideze India dacă ar fi devenit o putere nucleară înaintea Indiei, totodată, în viziunea americanilor, guvernul lui Nehru ar fi putut stopa puterea regională pe care China începuse să o arate. (Perkovich 1999:52)

Din păcate pentru administrația lui Kennedy, un acord între India și SUA a rămas nefinalizat din cauza logisticii și a anumitor piedici politice venite din parte guvernului Indian care a refuzat să primească tehnologia nucleară din partea americanilor, deoarece se temeau de un răspuns agresiv care ar fi putut veni din partea Pakistanului.²³ Putem observa cum pentru administrația lui Kennedy acest plan ar fi fost foarte important deoarece se temeau de răspândirea comunismului în Asia, în general cea mai mare teamă fiind legată de comunismul radical al Chinei care ar fi putut afecta interesele Statelor Unite, totuși o ocazie perfectă pentru președintele american de a recupera „terenul” pierdut în ultimul an s-a ivit în 1962 când au început ostilitățile între India și China. Încă de la începutul conflictului cei din conducerea SUA au văzut această luptă ca fiind oportunitatea perfectă de a câștiga încrederea Indiei arătându-i Prim Ministrului Nehru puterea pe care o aveau împreună Statele Unite și Marea Britanie.

Conștienți de problema pe care ar fi reprezentat-o Pakistan în cazul în care India ar fi primit suport militar, Kennedy și guvernul Britanic au oferit mai mult un suport moral celor din India decât unul material. Atâta timp cât conflictul ar fi rămas unul regional, nu exista motiv pentru guvernul american să se alieze cu guvernul Indian dacă aceștia nu cereau în mod explicit acest lucru. Putem observa cum în circumstanțele date, nici Statele Unite și nici Marea Britanie nu riscau să se implice militar încercând să se limiteze doar la relațiile diplomatice pe care le aveau, însa din cauza pierderilor teritoriale și militare pe care armata Indiei continua să le sufere, la sfârșitul lunii Octombrie guvernul Britanic și cel American au fost nevoiți să își revizuiască strategia pe care se bazau la începutul conflictului dintre cele două state.

La 26 Octombrie, Prim-ministrul Indiei a cerut public ajutorul altor state făcându-l astfel pe Kennedy să recunoască linia McMahon pe care India a delimitat-o ca fiind frontul din Nord Estul Chinei, totodată trimițând și arme de asalt armatei indiene.

În același timp, cei din Washington au încercat să îi forțeze și pe Britanici să trimită suport în India pentru a întări prezența influenței din Vest, cabinetul președintelui american avertizându-i pe Britanici că un eșec al implicării lor în probleme Indiei ar rezulta într-o imposibilitate de a-și păstra sfera de influență pe termen lung. Chiar dacă Congresul SUA nu era de acord cu politica dusă de Kennedy în Asia, acesta încercând să îi convingă de faptul că influența Statelor Unite ar fi crescut exponențial dacă ar fi reușit să îi convinge pe cei din guvernul Britanic să ofere sprijin celor din India. Totuși din cauza criticilor pe care Nehru i le-a adus lui William Fulbright²⁴, Congresul Statelor Unite nu a părut a se grăbi în a oferi suport armatei Indiene chiar dacă aceasta începea să piardă teritorii în fața Chinei. Președintele American spera ca prin alianța pe care o avea cu Marea Britanie să reducă probleme pe care Pentagonul le estimase că SUA le v-a avea pentru a aduce o stabilitate în India.

Văzând determinarea pe care o avea Kennedy, Dean Rusk le-a cerut oficial Britanicilor să se implice în problema Indiei. Conform lui Rusk, Marea Britanie ar fi trebuit să oprească exportul de grâu către China și să trimită trupe în India pentru a îi ajuta pe cei din armata Indiană să lupte împotriva chinezilor. Cu toate acestea, Britanici nu păreau a dori să se implice în conflictul Sino-Indian, lucru care ar fi creat probleme Statelor Unite care nu ar fi reușit să asigure securitatea Indiei. Un argument adus de către partea Marii Britanii a fost acela că acordând sprijin militar Indiei ar fi riscat să destabilizeze relațiile dintre Pakistan și India²⁵, pierzând un capital important, iar cel de-al doilea argument era acela că în viziunea lor, China nu ar fi încercat să intre într-un război total cu India. Nu trebuie să uităm că în acel moment economia Britanică nu era foarte puternică astfel încât dacă SUA și-ar fi permis să trimită ajutoare nelimitate, Marea Britanie nu.

După o încetare temporară a luptelor sino-indiene, o combinație de decizii neinspirate²⁶ ale guvernului de la Dehli, a dus la forțarea Chinei de a trimite trupe suplimentare în India, acțiune care i-a îngrijorat pe cei din Washington și Londra. Aceste mișcări de trupe din partea Beijingului i-a făcut pe cei din Marea Britanie să realizeze că ceea ce părea a fi doar un conflict de graniță, putea să se transforme rapid într-un conflict total între cele două state.

²⁴ Fost președinte al Senatului pe Politica Internațională. (n.a.).

²⁵ Relațiile dintre cele două state păreau să se îmbunătățească după conflictul anterior. (n.a.).

²⁶ India a refuzat să semneze o pace cu China. (n.a.).

²³ *Ibidem*.

La 19 Noiembrie, Nehru a declarat public că guvernul Indiei a cerut ajutor militar din partea Statelor Unite și a Marii Britanii, sugerând că toată partea de nord ar putea ajunge sub ocupație Chineză dacă nu ar fi primit sprijinul necesar. Conform ministrului de interne al Indiei, această solicitare ar fi trebuit să fie formulată mai repede deoarece odată cu retragerea armatei, trupele Chineze puteau ajunge să captureze rafinăriile din Assam fără a întâmpina rezistență. Nehru a descris situația în care a ajuns India ca fiind una „disperată” și că doar intervenția rapidă a Americanilor ar fi împiedicat prăbușirea completă a statului. Pentru a fi mai specific, acesta i-a cerut președintelui american să ofere sprijin aviației Indiene, trimițând avioane mult mai performante decât cele pe care guvernul său le achiziționase de la armata Uniunii Sovietice. Pentru ambasadorul SUA aceste cerințe pe care Nehru le făcea păreau a fi „ciudate”²⁷, deoarece până la izbucnirea conflictului dintre China și India, Prim-ministrul indian și-a petrecut majoritatea timpului criticând strategia americană în Asia, subliniind faptul că aceștia își doreau să distrugă democrația din India.

Pentru Statele Unite, o invadare completă a Indiei de către armata Chineză părea puțin probabilă, astfel încât Dean Rusk l-a avertizat pe Nehru că guvernul său v-a fi nevoit să accepte anumite condiții mai dure dacă își doresc ca Statele Unite să se implice direct în conflictul Sino-Indian. Unele dintre aceste condiții fiind reprezentate de o îmbunătățire a relațiilor diplomatice și militare dintre India și Pakistan și colaborarea cu Marea Britanie pentru a îi ajuta pe aceștia să își mențină influența în Thailanda, Burma și Malaysia, totodată, dacă trupele americane s-ar fi implicat direct în conflict, India ar fi fost nevoită să devină oficial un stat aliat al Statelor Unite. Pentru a dirija un eventual ajutor, partea Britanică și cea Americană s-au întâlnit între 12 Noiembrie și 14 Noiembrie pentru a discuta cantitatea de echipament și muniție pe care ar fi urmat să o trimită în India. Conform celor două părți, cea mai bună soluție ar fi fost să trimită un ajutor cât mai mic pentru a menține suveranitatea Indiei și a stopa înaintarea Chinei, însă acest lucru a fost criticat de către Galbraith care se temea că ajutorul trimis este mult prea mic pentru a îi determina pe chinezi să nu mai înainteze pe teritoriul Indian.

Ignorând aceste critici, delegația Statelor Unite ale Americii a plecat spre Dehli sub conducerea lui Averell

W. Harriman²⁸, misiunea acestuia fiind de a stabili exact ajutorul de care avea nevoie armata indiană și de a demonstra suportul pe care administrația lui Kennedy îl oferea administrației conduse de Nehru.

Până ca delegația Statelor Unite să ajungă în India, guvernul chinez a anunțat o încetare a agresiunii, retrăgându-se cu 20 de kilometri în spatele graniței stabilite înainte de 1959. Această încetare a luptelor i-a mulțumit atât pe britanici cât și pe americani deoarece, în viziunea acestora, India rămânea mult mai loială țărilor din Vest decât ar fi făcut-o dacă aceste lupte s-ar fi încheiat înainte ca Nehru să ceară sprijin internațional. Un lucru important de menționat este că această decizie a Chinei de a se retrage l-a achitat pe Nehru de vina de a cere ajutor militar, un lucru ce a părut foarte greu de făcut de Împăratul Indiei. Cu toate acestea, mulți indieni nu au fost de acord cu decizia de a se alinia țărilor din Vest, chiar dacă majoritatea statelor au dezmințit argumentele aduse de Beijing cu privire la încălcarea politicii de nealiniere a Indiei. Odată cu încetarea focului a dispărut și posibilitatea ca SUA sau Marea Britanie să se implice direct în conflictul sino-indian, astfel încât partea americană a concluzionat că singura modalitate de a controla amenințarea Chinei asupra țărilor din Asia de Sud este ca India și Pakistan să renunțe la conflictele pe care le-au avut și să colaboreze economic și politic, adoptând astfel o strategie mai defensivă.

Încercările Statelor Unite și ale Marii Britanii de ai convinge pe cei din guvernul indian să colaboreze cu cei din Pakistan s-au dovedit a fi în zadar²⁹, totul rezultând într-o distanțare între guvernul Indiei și cele ale marilor puteri. Pentru a-l convinge pe Nehru să accepte o colaborare cu Pakistan, Harriman a amenințat că un eșec al Indiei în negocieri ar duce imediat la o încetare a ajutorului militar provenit din SUA și Marea Britanie. În urma acestor amenințări s-au ținut șase runde de negocieri între cele două state care nu au făcut decât să agraveze relațiile dintre ele. Într-o încercare de a continua negocierile, Galbraith a sugerat Indiei să cedeze Pakistanului o porțiune semnificativă din Valea Cașmir în schimbul unui ajutor militar substanțial din partea Statelor Unite, această propunere fiind refuzată de către Casa Albă care a denumit această soluție ca fiind una periculoasă. Mai multe încercări ale lui Kennedy de a câștiga un avantaj strategic din partea lui Nehru

²⁸ Harriman a făcut parte din misiunea de recunoaștere a pericolului provenit din Vietnam. (n.a.).

²⁹ India încă refuza să colaboreze cu Pakistan din cauza conflictului din Cașmir. (n.a.).

²⁷ Aceste cerințe păreau ciudate sau nefondate deoarece Statele Unite ale Americii le fusese respins ajutorul la început. (n.a.).

prin manipularea guvernului indian au eșuat. Un exemplu bun de încercare a lui Kennedy, poate fi dat de încercarea Americanilor de a își extinde acoperirea radio în China prin plasarea unor transmițătoare ale VOA în estul Indiei. Această opțiune a eșuat deoarece plasarea unui transmițător radio pentru a răspândi propagandă anti chină, nu era văzută ca o modalitate de apărare a țării. Totuși datorită presiunii venite din partea președintelui american, Nehru acceptase să fie instalate aceste transmițătoare pe teritoriul Indiei dar într-un final a refuzat să mai fie instalate, cedând presiunilor făcute de către propriul guvern.

Pentru a înțelege aceste presiuni venite din Statele Unite și neînțelegerile dintre Kennedy și Marea Britanie, trebuie să ne întoarcem la anul 1949 când partea Britanică s-a simțit amenințată de un război cu China din cauza politicilor duse de SUA în China comunistă care ar fi putut duce la un conflict dar și la pierderea Hong Kong-ului de către Marea Britanie, administrația lui McMillan dorind să păstreze comerțul cu China datorită pieții de desfacere foarte mari dar și datorită avantajului strategii pe care regiunea Hong Kong îl oferea Marii Britanii. Pentru a putea dovedi motivul pentru care Marea Britanie nu a dorit să intre într-un război cu China, este important de menționat că la începutul conflictului Sino-Indian, Kennedy i-a cerut lui McMillan ca RAF să intervină pentru a proteja suveranitatea Indiei. Într-o încercare de a nu implica aviația britanică în acel război, guvernul Britanic i-a cerut președintelui american ca aviația americană să intervină în același timp cu cea a britanică dar și să protejeze regiunea Hong Kong³⁰ de o posibilă repercusiune din partea Chinei. Totodată, pentru a oferi acest ajutor, India trebuia să se alieze militar cu cele două puteri deoarece Britanicii nu doreau să strice relațiile pe care le aveau cu Pakistan.

Acest impas a fost depășit printr-un compromis la care Statele Unite și Mare Britanie au ajuns, rezultatul fiind un acord cu guvernul Indian prin care aviația Indiei urma să facă exerciții împreună cu cea engleză și americană însă fără a se ajunge la un acord privind obligativitatea celor două state de a apăra securitatea Indiei. Chiar dacă cele două părți au reușit să ajungă la un compromis, mai mulți oficiali americani au criticat abordarea Britanicilor deoarece din perspectiva acestora, SUA a pierdut o șansă imensă de a-și măări influența în India. Acordul aerian a fost mult mai rezonabil pentru englezi deoarece limita posibilitatea unui conflict regional cu China, totuși putem spune că

Nehru a avut mult mai multe motive de a fi satisfăcut cu acest compromis fiindcă tensiunile dintre Beijing și Dehli se calmaseră în 1963 iar India putea beneficia de un ajutor militar și tehnologic fără a mai avea parte de un conflict.

Partea chineză a primit un semnal puternic din partea țărilor din Vest cu privire la capacitatea militară pe care cele două puteri o aveau, în special după participarea Indiei la exercițiile militare comune dintre Marea Britanie, Statele Unite și Australia. Putem spune că influența Britanică și Americană în timpul conflictului Sino-Indian cât și modul în care Casa Albă și guvernul Britanic au văzut relațiile dintre India și China comunistă nu au făcut decât să scadă reușita unor relații dintre cele două state pe teritoriul indian, deoarece din punct de vedere geopolitic, strategiile celor două țări erau total diferite.

IMPLICAREA UNIUNII SOVIETICE

Atacul Chinei din 1962 i-a luat prin surprindere pe sovietici care nu păreau a cunoaște tensiunile care existau deja între cele două țări asiatice. Cu toate acestea Uniunea Sovietică a avut suficient timp pentru a planifica o posibilă confruntare la granița Sino-Indiană. Este clar că relațiile de cooperare dintre India și URSS nu puteau fi comparate cu cooperare pe care aceasta o avea deja în China, așadar implicarea Moscovei în acest conflict a părut mai mult a fi o încercare de a concura cu Statele Unite cu care avea deja un conflict în Cuba³¹ chiar în același an cu izbucnirea disputei Sino-Indiene. În realitate, putem spune că după 1940, Uniunea Sovietică suferea de probleme fundamentale precum o înconstanță a politicilor externe datorată începerii Războiului Rece, dar și probleme interne cauzate în mare parte de moartea lui Stalin, așadar pentru a înțelege strategia pe care Moscova a ales-o în conflictul Sino-Indian, trebuie să vedem mai întâi relațiile pe care aceasta le avea cu celelalte state de pe continentul asiatic.

Poziția URSS-ului nu a făcut decât să arate problemele care apăruseră între Moscova și Beijing, acestea apărând din cauza discrepanțelor dintre cele două state cu referire la politicile globale pe care cele două le aveau. Astfel, putem vedea cum înconstanța în declarațiile Moscovei din 1962 au dus la sporirea problemelor dintre cele trei state (Luthi 2008:40). În acest moment, este greu să ne dăm seama de motivele care au stat în spatele deciziilor dinamice ale Uniunii

³⁰ Hong Kong-ul a fost colonie Britanică. (n.a.).

³¹ În 1962 a început Criza Rachetelor Cubaneze (n.a.).

Sovietice din cauza problemelor legate de arhivele statului, totuși partea Rusă a acceptat accesarea anumitor arhive în care s-au găsit detalii și despre acordul crucial dintre India și Uniunea Sovietică cu privire la achiziționarea de armament.

Această accesare a arhivelor este totuși suficientă pentru a putea înțelege cine a luat parte la deciziile care s-au luat în 1962, iar pe lângă asta, încă există expertize realizate de către cei de la Washington, Londra și Berlinul de Est, cât și din partea IMEA care exemplifică operațiunile întreprinse la granița Sino-Indiană de către Moscova. Pentru a înțelege mai bine implicația URSS-ului trebuie să ne întoarcem în anul 1948 când Nehru avertizase că problema Tibetului va escalada într-un conflict major între India și China, deoarece în joc erau relațiile pe care statele asiatice le-ar fi avut cu puterile democratice din Vest. Pe scurt, în viziunea Chinei, Taiwan și Tibet erau dovada clară a politicii anti-chineze pe care India a abordat-o după anul 1950 deoarece acestea se împotriva tendințelor colonianiste ale guvernului chinez³².

Pentru Stalin nu a fost foarte greu să introducă relațiile Sino-Indiene în sfera lui de influență deoarece el vedea în India colonie anti-socialistă a Statelor Unite și a Marii Britanii pe când în Beijing vedea un aliat care ar trebui să sprijine politica Moscovei. În urma acestor declarații, Stalin a susținut politica Chinei din Tibet fără să îl intereseze dacă acest lucru v-a crea instabilități în India. Încă de la începutul anului 1950, Stalin a redus ostilitățile cu New Dehli, experimentând noi modalități de a crește controlul asupra Indiei.³³ După moartea lui Stalin, Nikita Hrușciov a încercat o abordare mai diferită asupra inamicilor, încercând să sporească procesul de destalinizare, totodată acceptând că este imposibil ca socialismul să fie de succes pe tot globul, acesta adoptând un concept în care extinderea socialismului ar fi trebuit făcută cu cât mai puține victime și cu un cost cât mai redus. Moscova a dorit ca guvernul lui Mao să fie un susținător al viziunii Sovietice (Taubman 2003:25), în general Hrușciov văzând relațiile cu statele din Asia și Africa ca fiind oportunități de combatere a imperialismului anglo-american.

Pe plan internațional, liderul sovietic a încercat să profite de pe urma anumitor discrepanțe între statele din est și vest urmărind cu atenție orice semn dat de un stat care ar fi refuzat ajutorul economic venit din partea SUA, totodată încercând să atragă

de partea sa cât mai multe state provenite din lumea a treia. Conform Kremlinului, atragerea acestor state ar fi crescut sfera de influență a URSS oprind astfel extinderea imperialismului. Așadar Moscova a acordat Indiei o atenție sporită deoarece vedeau în aceștia o legătură a socialismului cu țările din lumea a treia, astfel încât un eventual succes al politicii URSS în India ar fi demonstrat puterea Moscovei pe plan internațional. În ciuda acestor dorințe pe care Hrușciov le-a avut, s-a dovedit extrem de complicat obținerea unei egalități între state și partidul comunist, succesorii acestuia acuzându-l că a neglijat solidaritatea partidului asociindu-l cu politica statelor din lumea a treia.

După ce părea că India și China au ajuns la o înțelegere la Geneva, succesorii lui Stalin nu credeau că introducerea relațiilor Sino-Indiene pe agenda politicii externe v-a fi una complicată pentru Uniunea Sovietică. Totuși, la sfârșitul anilor '50, relațiile dintre URSS, India și China s-au slăbit, Moscova simțind o amenințare venită din partea Beijing-ului din cauza creșterii relațiilor diplomatice cu alte state (MacFarquhar 1983:266). În același timp, India părea că nu dorește să respecte ordinele venite din Uniunea Sovietică, Nehru demonstrând că este capabil să întoarcă țara către alte state din vest.

La nivel global, poziția Indiei cu privire la Iugoslavia sau Taiwan demonstra că încă nu putea intra în lagărul socialist astfel încât, Moscova a decis ca trebuie făcute progrese mult mai rapide pentru integrarea acesteia în comunism. La început Uniunea Sovietică nu a dorit să abordeze direct problema Sino-Indiană chiar dacă acest conflict nu mai era doar problema Chinei sau a Indiei. Kremlinul a trebuit să se adreseze acestei dispute urmându-și strategia de „regim pașnic” ținând cont și de relațiile pe care le avea la acel moment cu SUA dar și al problemelor care apăruseră în țări precum Egipt sau Pakistan, astfel încât pentru URSS, un război dintre China și India nu ar fi însemnat o problemă care să necesite o atenție sporită sau o intervenție militară. Întreaga dispută a fost văzută ca un lucru care nu ar aduce absolut niciun beneficiu partidului comunist. În lunile care au precedat acest conflict, Beijing-ul a refuzat să primească ajutor din partea Moscovei și nici măcar politica Indiei nu dădea semne să se schimbe în favoarea socialismului. Este greu de spus dacă Uniunea Sovietică a fost sau nu pregătită să ofere mediere între China și India cu privire la conflictul dintre cele două state, iar dacă au existat încercări, acestea au eșuat în momentul în care China și-a declarat independența diplomatică față de URSS. (Fravel 2008:94)

³² Putem spune că guvernul Chinez încerca construirea unei „Noi Chine” (n.a.).

³³ Stalin a încercat de această dată să manipuleze clasa politică din India. (n.a.).

Pe de altă parte, Moscova a reușit să tragă de timp pentru a-și îmbunătăți relațiile diplomatice cu India, un exemplu bun fiind dat de suportul Moscovei pentru New Dehli în momentul în care India a invadat Goa. Această abordare avea menirea de a relaxa tensiunile Sino-Indiene și Sino-Sovietice, încercând să întoarcă totul în favoarea lor. La începutul anilor '60 au existat probleme cu agenda stabilită pentru lumea a treia în urma declarațiilor făcute de Hrușciiov cu privire la anumite state care păreau a nu fi neutre chiar dacă își declaraseră neutralitatea. Aceste declarații au venit în contextul crizei din Berlin sau din Congo, cât și în urma includerii Indiei pe agenda administrației Kennedy. Mai rău, în India CPI nu avea o forță majoră care să pună probleme actualei conduceri, deoarece la alegerile din 1962 aceștia au obținut 10 milioane de voturi dintr-un total de 340 de milioane fiind considerat un eșec de către Sovietici.

În același timp, liderul Chinez a recurs la mai multe tactici pentru a înfrânge mișcările anti-socialiste din întreaga lume, astfel încât în 1962 radicalismul lui Mao a devenit mai important pe scena internațională. În general se credea că o abordare mai agresivă era cea mai bună metodă de a defini puterea Chinei și „misiunea” pe care aceasta o avea împotriva țărilor din vest și a imperialismului dar și aspirațiile pe care aceasta le avea în încercarea de a promova Beijing-ul în țările din Africa.

Combinarea dintre radicalismul Chinei și problemele interne ale Indiei, a făcut ca disputa dintre cele două să fie inevitabilă. În viziunea lui Mao, un conflict de scurtă durată în care să existe cât mai puține riscuri, ar fi îndeplinit mai multe obiective politice precum distragerea atenției de la problemele economice pe care țara le avea dar și slăbirea politicii externe a Indiei prin arătarea forței pe care China o avea. Prin acest conflict Beijing-ul a reușit să slăbească influența Uniunii Sovietice din China, sabotând în același timp și influența SUA din India (Johnston 2006:86). După cum era de așteptat, perspectiva Indiei a fost complet diferită, Nehru reușind să își convingă guvernul că trebuie să apere teritoriile statului cât și conceptul de politică pașnică și democrația împotriva statelor expansioniste. Asemenea Beijing-ului, Moscova a anticipat că un conflict Sino-Indian urma să înceapă și cu toate acestea, nu au încercat să oprească începerea acestuia, optând să finalizeze un acord cu New Dehli pentru trimiterea de tehnologie militară. India își dorea o diversitate în procurarea armamentului, încercând pe termen lung să obțină o independență față de importul de arme.

Din cauza vecinătății cu un stat agresiv precum China, India și-a dorit o îmbunătățire cât mai rapidă a arsenalului, fiind fascinați de modelul sovietic MiG-21³⁴ considerându-l ideal pentru combaterea unui conflict la altitudini foarte ridicate. Spre deosebire de anii anteriori, încercările Statelor Unite și ale Marii Britanii de a stopa acest acord Indo-Sovietic s-au dovedit a fi ineficiente din cauza ajutorului pe care aceste state îl ofereau Pakistanului care era un rival al Indiei, astfel încât URSS a promis că v-a livra 12 avioane MiG-21, primele patru fiind trimise în Decembrie 1962, totodată aceștia oferindu-le Indienilor și licența pentru producerea acestui tip de avion. Administrația Kennedy a pus sub semnul întrebării acest acord din pricina protestelor care aveau loc în China ca urmare a acordului semnat între Indo-Sovietici.

Evenimente care au urmat au dovedit că Moscova era dispusă să ajute militar India chiar dacă avea probleme în Cuba și în China. După cum era de așteptat, acest ajutor al URSS-ului nu a avut un impact asupra tensiunilor de la graniță. La 10 Octombrie 1962 reprezentantul Chinei la Dehli a declarat că India a înaintat prea mult în acest conflict astfel încât o reîntoarcere la relațiile anterioare ar fi imposibilă. La trei zile după aceste declarații ambasadorul Chinei la Moscova a reușit să îl convingă pe Hrușciiov să susțină politica de graniță a Chinei. Pentru a realiza acest lucru, Hrușciiov a luat în considerare amenințările Chinei dar și luptele care deja se dădeau la graniță astfel încât a decis că cea mai bună metodă de a opri acest conflict este aceea de a stopa livrarea de avioane promisă Indiei.

Conducerea Moscovei nu a putut să își exercite un control definitiv pe continentul asiatic, astfel încât ambasadorul Ivan Benediktov a trebuit să apeleze la soluții mai pașnice pentru rezolvarea conflictului Sino-Indian. Pentru a aplană acest conflict, Moscova a încercat să sublinieze neimportanța teritoriilor pentru care cele două state se aflau în conflict dar în același timp susținând pozițiile Chinei. Benediktov a susținut că linia McMahon nu este delimitată corect, fiind nevoie de o delimitare bazată pe realitatea situației de la graniță, această realitate fiind clar în favoarea chinezilor. Totuși Hrușciiov a adăugat conflictul Sino-Indian în ideologia sa deoarece conform politicilor duse de aceștia, un conflict între India și PRC ar fi dus la beneficii pentru SUA. Este posibil ca URSS să fi fost de acord cu poziția Chinei deoarece aceștia își doreau un suport pentru conflictul pe care îl aveau

³⁴ Avion de luptă Sovietic (n.a.).

deja în Cuba, astfel încât părea că cea mai bună soluție a fost de a pune presiune pe guvernul lui Nehru. Din cauza evenimentelor din Cuba, Uniunea Sovietică a fost nevoită să își ajusteze politica asupra conflictului de graniță. La 25 Octombrie cu ajutorul Moscovei, China i-a recomandat lui Nehru să ia în considerare cerințele acestora.

URSS-ul s-a temut că acest conflict va avea un impact negativ asupra balanței de putere din India dar și asupra politicii internaționale ale acesteia, această teamă adevărându-se în momentul în care partidul comunist din India a pierdut foarte mult din popularitate fiind urmat de repercusiuni asupra comuniștilor indieni. La nivel global, Moscova nu a putut face nimic pentru a stopa trecerea Indiei de partea puterilor din vest. Răspunsul Londrei și al Washington-ului a fost unul foarte rapid, astfel încât Benediktov a fost avertizat de Namboodiripad³⁵ că India v-a trece de partea țărilor din vest dacă URSS nu se implică mai mult în acest conflict. Pentru Moscova, negocierile erau imposibile deoarece aceștia nu au putut fi neutri sau să susțină doar un singur stat. După încheierea conflictului din Cuba și în urma unor declarații ostile din partea Chinei, Uniunea Sovietică nu a mai susținut interesele Chinei din teritoriul Indian.

În urma retragerii suportului pentru China, membrii guvernului Indian au cerut ajutor sovietic pentru a ajunge la o coexistență în pace chiar dacă aveau structuri sociale diferite față de ceea ce își dorea Hrușcirov. Schimbare politicii Moscovei a fost susținută de motive precum oprirea răspândirii capitalismului în India și pentru a stopa o întrerupere a relațiilor Indo-Sovietice care deserveau ca un model pentru țările din lumea a treia³⁶, precum și creșterea popularității partidului comunist în India. După evenimentele din Asia și Cuba putem observa cum pentru prima dată de la izbucnirea conflictului, China lui Mao nu a dorit să intervină în politica Sovieticilor în India.

A doua ofensivă a Chinei a crescut presiunea supra Moscovei care se temea de intervenția altor state în conflict, principalul obiectiv al lui Hrușcirov fiind acela de a menține o competiție cu China dar în același timp păstrând o existență pașnică. Liderul comunist a atacat politica dusă în general de Mao dar și politica dusă de Nehru. În ciuda ostilității arătate de Beijing, Kremlinul a fost de acord să reia relațiile militare pe care le aveau de dinaintea izbucnirii conflictului.

Ajutorul Uniunii Sovietice pentru India a întâmpinat probleme încă de la început deoarece, în primul rând, creșterea economică era afectată de adoptarea unei economii militare de către guvernul lui Nehru. În al doilea rând, Moscova se temea că puterile occidentale își doreau extinderea conflictului pentru a forța India să se alăture unei alianțe cu statele din vest. Această teamă a fost susținută de decizia lui Nehru de a aresta foarte mulți comuniști sub pretextul că aceștia sunt „staliniști”. Hrușcirov a denunțat aceste arestări, făcând apel public pentru stoparea lor. Chiar dacă Statele Unite și Marea Britanie au încercat să forțeze India să formeze un „front”³⁷ anti-comunist, Moscova a continuat să aibă relații diplomatice cu statul Indian.

Moscova a plănuț să întărească economia și armata Indiei pentru a putea slăbi influența americană (Ray 1986:79). Totuși situația politică din India a trezit îngrijorarea din Uniunea Sovietică, deoarece partidul comunist pierdea tot mai multă putere în detrimentul partidelor mai democratice. Într-un final, Hrușcirov a încercat să creeze mai multe relații în Asia dar și în lumea a treia pentru a putea concura cu Statele Unite. Eșecul Moscovei poate fi dat și de politica externă de care a dat dovadă China. În timpul unei întâlniri între delegațiile Uniunii Sovietice și China, Hrușcirov a denunțat conflictul de la graniță pe care China l-a pornit, văzându-l ca principalul motiv pentru care comunismul nu a reușit să se extindă atât de mult în India. Decizia liderului Sovietic de a ajuta India, nu a făcut decât să sporească atacurile Chinei, făcând astfel posibilă o intervenție a Statelor Unite și a Marii Britanii în Asia de Sud, astfel încât influența acestora a crescut. Acest conflict de la granița Sino-Indiană a arătat multe probleme în diplomația Uniunii Sovietice care nu reușea să își impună doctrina în statele din Asia, deoarece încă nu erau pregătiți pentru dorința de autonomie pe care acele state o aveau dar și pentru că Statele Unite încerca să stopeze răspândirea comunismului pe toate continentele.

PERSPECTIVE INTERNE

Conflictul Sino-Indian i-a oferit Prim Ministrului Nehru șansa de a folosi pentru prima dată în istoria Indiei o clauză de urgență din Constituție. Starea de urgență declarată în 1962 a durat cel mai mult, aceasta durând până în 1969, cu mult peste perioada în care au existat lupte la graniță, în timpul acestei perioade

³⁵ Secretar General al Partidului Comunist din India. (n.a.).

³⁶ URSS căuta să își extindă ideologia în Africa. (n.a.).

³⁷ India era văzută de către Marea Britanie și SUA ca fiind principalul stat pe care îl pot folosi în lupta împotriva comunismului în Asia. (n.a.).

puterile guvernului fiind crescute în detrimentul drepturilor fundamentale ale omului. Un rezultat al declarării stării de urgență a fost scăderea importanței acordate instituțiilor statului. În acest subcapitol am să analizez reorganizarea legislativă a puterilor în India după declararea stării de urgență provocate de atacul Chinei asupra regiunilor din India. În constituția Indiei, drepturile omului sunt trecute după declarația că toate legile care nu respectă drepturile fundamentale, nu vor mai fi trecute în constituție sau vor fi revizuite³⁸. Printre drepturile trecute în legea fundamentală se enumeră „dreptul la egalitate”³⁹, „dreptul la liberă exprimare”⁴⁰, „dreptul la viață și libertate personală”⁴¹ și „dreptul la alegerea religiei”⁴², totodată printre numeroasele drepturi fundamentale putem observa că sunt trecute și drepturile pe care o persoană le are în timpul arestului⁴³.

Aceste drepturi sunt stipulate pentru a fi siguri că orice persoană arestată are dreptul să știe motivul pentru care este reținută, având totodată dreptul de a fi apărat de un avocat propriu sau din oficiu fără a fi reținut de către autorități pe o perioadă mai lungă de timpul stabilit după arestarea acestuia. Totuși anumite drepturi prezentate mai sus nu se aplică și persoanelor care sunt deja încarcerate provizoriu. Detenția preventivă a devenit cu timpul o „armă” de represiune politică în special pe timpul unor stări de urgență deoarece poate fi folosită fără a mai fi nevoie de trecere prin toate procesele legale precum arestul preventiv. În momentul adoptării constituției se credea că arestul preventiv era un „rău necesar” care ar fi impus mult mai „uman” de către autoritățile Indiene decât de puterile coloniale care au fost în India, acest sentiment creând posibilitate de adăugare a arestului fără proces ca drept constituțional. În acel moment, simpla satisfacție personală ar fi fost suficient pentru un oficial ca să emită un ordin de detenție pe numele unei alte persoane. Principala măsură împotriva acestui abuz de putere este dată de către nevoia unei comisii care să stabilească dacă acea persoană trebuie sau nu să fie încarcerată, astfel limitând acțiunile neconstituționale pe care anumite persoane le exercitau. Declararea stării de urgență a avut efecte majore asupra libertății de exprimare și a multor altor drepturi, acestea fiind reduse semnificativ⁴⁴. Tot o consecință a stării de urgență a fost

și sporirea autorității președintelui care putea să revoce dreptul unei persoane de a da în judecată statul pentru nerespectarea drepturilor omului.

Această declarație a unei stări de urgență poate fi dată de către președinte conform articolului 352 doar dacă acesta consideră că țara se află într-un pericol iminent care poate afecta stabilitatea națiunii. Situațiile de urgență în care declarația poate fi dată sunt descrise ca fiind situații de război sau de invazie străină, așadar motivele pentru care președintele poate să declare o stare de urgență sunt bine definite. Totuși constituția Indiei nu face nicio precizare cu privire la ținerea alegerilor parlamentare pe timp de criză. Astfel încât în timpul stării de urgență au fost făcute mult mai multe alegeri parlamentare. Cuvintele folosite în constituție cu privire la alegerile pe timp de urgență sunt destul de clare însă aplicabilitatea acestora poate fi supusă unor interpretări, acest lucru fiind posibil deoarece cuvintele folosite în articolul care stipulează motivele pentru care o stare de urgență poate fi declarată, nu sunt destul de clare, astfel încât și cea mai mică problemă internă ar fi putut declanșa introducerea acesteia. Posibil ca dintre toate puterile care îi revin președintelui pe timpul de stării de urgență, posibilitatea de a preveni intrarea la nivel judiciar a persoanelor are și cel mai mare efect asupra vieții acestora deoarece își pierde posibilitatea de a-și apăra drepturile chiar dacă nu apar termeni în constituție care să determine clar că protejarea drepturilor fundamentale ale omului poate fi limitată la simpla declarație a unei stări de urgență.

În 1962 și 1971, India a declarat stare de urgență națională datorită unor războaie sau a unor invazii străine. Chiar dacă în 1965 între India și Pakistan au avut loc lupte nu a mai fost declarată o altă stare de asediu deoarece încă era în vigoare cea din 1962. În Decembrie 1971 din cauza unui război civil din estul statului Pakistan, India a fost nevoită să declare încă o stare de urgență. Aceste declarații au durat foarte mult, cea din 1962 durând până în 1969 chiar dacă nu mai existau motive iar cea din 1971 a rămas până în 1977, de-a lungul timpului fiind respinse apeluri legale împotriva extinderii acestora. În 12 Decembrie a fost adoptat actul de apărare a Indiei care constă în 156 de legi care controlau aproape fiecare aspect al vieții precum, transportul, comerțul sau alte activități, acest act fiind mai mult o copie al strategiei de apărare a Indiei din 1939 pe care Marea Britanie a adoptat-o la începutul războiului mondial.

³⁸ *Constitution of India*, Article 13.

³⁹ *Ibidem*, Article 14.

⁴⁰ *Ibidem*, Article 19.

⁴¹ *Ibidem*, Article 21.

⁴² *Ibidem*, Article 25.

⁴³ *Ibidem*, Article 22.

⁴⁴ *Constitution of India*, Article 358.

CAPITOLUL III

CURSA ÎNARMĂRII NUCLEARE

În acest capitol am să analizez comparativ evoluția celor două state de după conflict, totodată prezentând și efectele pe care acesta l-a avut asupra relațiilor Sino-Indiene. Relațiile dintre China și India au fost tensionate încă din anul 1950, acestea îmbunătățindu-se după vizita lui Rajiv Gandhi⁴⁵ în Beijing din 1988. După această vizită cele două state au încercat să medieze orice neînțelegere apărută între cele două guverne. Noi negocieri au început pentru îmbunătățirea relațiilor economice dar și pentru sporirea securității granițelor, cele două părți purtând două runde de negocieri în anii 1993 și 1996. Este interesant de urmărit cum India s-a folosit de „amenințarea Chinei” pentru a justifica începerea testelor nucleare chiar dacă relațiile dintre cele două erau mai bune. Consider că în ciuda schimbărilor din politica celor două state, relațiile Sino-Indiene sunt încă destul de superficiale deoarece încă existau rivalități geopolitice și economice. Din punct de vedere economic, cele două sunt mai mult competitive iar geopolitic cele două state se văd ca fiind mai mult rivale decât state aliate. Testele nucleare efectuate de India ne arată dorința acestui stat de a deveni un jucător mult mai important pe scena internațională, încercând astfel să întreaacă Pakistanul.

Problemele apărute în relațiile dintre India și China sunt legate de traiectorie pe care aceste state au avut-o în relațiile cu statele din afara Asiei. La începutul anului 1950, Nehru a conștientizat că cele două state o sa pornească la război într-o bună zi. Exact cum a prezis, relațiile Sino-Indiene s-au deteriorat în 1959 când Dalai Lama a fugit în India după revolta Tibetului împotriva Beijingului⁴⁶. În urma acestui conflict, rivalitatea dintre India și China a adus în prim plan importanța politicilor din Asia, Moscova stabilind un acord cu New Dehli pentru a încercui China, iar Beijingul a încheiat un parteneriat strategic cu Pakistan pentru a se apăra împotriva celor două state. Exact această colaborare dintre China și Pakistan i-a oferit Indiei motivul perfect pentru a începe testele cu arme nucleare, deoarece se temeau de un război pe două fronturi. După încheierea războiului rece,

situația din Asia s-a schimbat semnificativ, ambele state intrând într-o reorganizare a relațiilor politice, astfel încât China a încercat să nu mai pună presiune pe securitatea celorlalte state iar India a fost nevoită să reia relațiile cu statul vecin pentru a scăpa de amenințarea venită dinspre axa Pakistan China și Statele Unite.

Încercările de îmbunătățire a relațiilor Sino-Indiene au fost încetinite de anumiți factori precum; Uniunea Sovietică, disputa de la graniță, problema pe care o constituia revolta Tibetului și competiția din sudul Asiei. După căderea Uniunii Sovietice, relațiile dintre China și India nu mai puteau fi afectate de presiunile care veneau dinspre Moscova. În urma vizitei efectuate de Gandhi în 1988 tensiunile dintre cele două state s-au diminuat, India punând capăt acțiunilor anti-China efectuate de către Tibetani pe teritoriul Indiei. Pentru a diminua competiția dintre ele în Asia, ambele state au decis să nu intervină în cazul unor conflicte apărute cu alte state mai mici sau a unor conflicte interne. Astfel, China nu a intervenit împotriva Indiei după ce aceștia interveniseră pentru a stopa un conflict în Sri Lanka⁴⁷ iar India a făcut același lucru când au pornit revoltele din Tiananmen.

Deși relațiile dintre cele două state se îmbunătățeau, între cei doi giganți încă exista o neîncredere, aceștia văzând progresele militare pe care fiecare le făcea. Parteneriatul Sino-Indian era unul mai mult politicomilitar decât unul economic iar din punct de vedere geopolitic, sudul Asiei nu era cel mai important pentru China. Interesul geopolitic al Chinei era de a menține stabilitatea în Tibet și în regiunea Xingjiang. Fiind cel mai puternic stat din sudul Asiei, India se temea de creșterea puterii Beijingului deoarece le influența deciziile pe care ar fi dorit să le ia în acest sector. Cel mai mare factor de risc era dat de legăturile dintre China și Pakistan în vederea obținerii armei nucleare de către guvernul de la Islamabad. Putem vedea cum cele două state au încercat să sporească pacea dintre cele două și să se concentreze pe o dezvoltare economic și nu pe un nou conflict între ele. Este totuși important de menționat că guvernul Chinez a fost surprins să vadă testele nucleare efectuate de India, chiar dacă China avea deja o armă nucleară.

Totuși, de ce încearcă un stat să devină o putere nucleară? Conform modelului de strategie al unor state, cele mai multe ajung să devină puteri nucleare datorită unor conflicte pe care deja le-a avut, considerând că bomba nucleară este cel mai bun răspuns pentru

⁴⁵ A fost prim ministru al Indiei în perioada 31 octombrie 1984 – 2 decembrie 1989. (n.a.).

⁴⁶ Aproximativ 100.000 de Tibetani au fugit cu Dalai Lama în India. (n.a.).

⁴⁷ India a intervenit în Sri Lanka pentru a pune capăt războiului civil. (n.a.).

a se apăra în cazul apariției altor conflicte. Putem deduce că această armă este și un simbol de prestigiu național pentru statul care o deține (Jervis 1989:15). Înfrângerea suferită de India în 1962 și testele nucleare efectuate de China în 1964 au deservit ca pretext pentru începerea testelor de către India deoarece le arăta celor din New Dehli că problema Beijingului trebuie să fie luată în considerare. Guvernul Indian s-a văzut nevoit să răspundă la mișcările Chinei, considerând că cel mai bun răspuns la o armă nucleară este tot o armă nucleară deși India ar fi putut efectua aceste teste și până ca cei din Beijing să o facă.

ANALIZA COMPARATIVĂ

În Asia, China și India sunt două state care se află într-o continuă creștere după disputele pe care le-au avut. Modul în care acestea se vor raporta una la cealaltă o să influențeze semnificativ securitatea continentului Asiatic, în special dacă unul dintre ele va reuși să se dezvolte mult mai rapid și mai mult. Relațiile dintre cele două s-au îmbunătățit dar încă există posibilitatea unui nou conflict. Trebuie să analizăm și relațiile Sino-Americane pentru a putea înțelege modul prin care cele două state vor crește. Este posibil ca relațiile dintre Statele Unite și China să fie mai importante pentru Asia decât relațiile Sino-Indiene. Acest lucru va fi posibil deoarece o creștere a comerțului și a relațiilor diplomatice dintre Statele Unite și China va avea ca efect diminuarea posibilității unui conflict, deoarece China și India nu ar mai avea suficiente influențe cât să modifice singure securitatea întregului continent⁴⁸.

Statul chinez a început să implementeze reforme în economie și să intre pe scena internațională cu circa zece ani înaintea Indiei. Putem vedea din primul grafic cum până la intrarea Chinei pe piața mondială, India se dezvolta mult mai rapid însă odată cu liberalizarea economiei, China a început să se distanțeze de India. În grafic (Figura 1) vedem cum după reformele economice din 1991, India a cunoscut o creștere de 5% a economiei, ajungând la aproximativ 8% la începutul anului 2000. Trebuie menționat că în anul 2009, India a reușit să egaleze China, ajungând și ea la o creștere de circa 10 procente. În ultimii 17 ani, PIB-ul Indiei a fost aproximativ 6.50% din CAGR pe când al Chinei a fost de 9.20% din CAGR. Acest lucru a fost posibil deoarece în China investițiile de capital din PIB au ajuns până la 43%, depășind cele 34%

pe care India le avea (Figura 2). Conform Economic Intelligence Unit, China va continua să se distanțeze de India din punct de vedere al puterii economice, aceștia preconizând că în 2030 puterea de cumpărare a Indiei va fi la jumătatea celei chineze.

Trebuie menționat că Banca Mondială se așteaptă ca India să aibă o contribuție la economia mondială cu circa 65% mai mică decât China. Această creștere pe care o putem observa la statul chinez se datorează și stabilității politice pe care acest stat o are. Faptul că India a menținut o democrație este văzut ca un dezavantaj dar și ca un avantaj. Dezavantajul Indiei este dat de greutate cu care se iau deciziile la nivelul statului, fapt ce a încetinit creșterea economiei și a permis Chinei să aibă un avantaj asupra Indiei. Totuși India ar putea beneficia în viitor de o creștere substanțială deoarece este un stat democratic iar China nu, fapt ce ar putea duce la o destabilizare a economiei chineze (Acharya 2008:10).

Relațiile Sino-Indiene sunt încă tensionate dar ne putem aștepta la o îmbunătățire a acestora în urma acordului comercial dintre cele două state care va fi valabil între 2010 și 2020. Comerțul a atins o valoare de 25 de miliarde de dolari în anul 2007 și este preconizat că va crește la 40 de miliarde în 2010. În 2005 China și India au decis să reia discuțiile cu privire la un armistițiu pentru a putea să se axeze pe creșterea economiei. Relațiile dintre cele două puteri au început să se îmbunătățească chiar și la nivel militar, acest lucru datorându-se vizitei lui Hu Jintao în India⁴⁹. După această vizită, percepția Chinei asupra Indiei s-a schimbat, aceștia catalogând India ca fiind un stat puternic. Totuși viziunea Indiei asupra îmbunătățirii relațiilor nu este una tocmai pozitivă din pricina deficitul economic dintre cele două state, datorat în mare parte exporturilor foarte mari pe care China le are.⁵⁰ Guvernul Indian a acuzat China că trimite foarte multă marfă de slabă calitate pe piața Indiei, New Dehli refuzând numeroase investiții din partea Beijing-ului în telecomunicații, afirmând că tehnologia chineză nu este sigură. În continuare, India refuză să recunoască economia Chinei ca fiind una de piață și nu acceptă un acord de libera circulație a mărfurilor cu Beijing.

Această dispută teritorială are și aspecte negative dar și pozitive, înainte vizitei lui Hu Jintao în India, ambasadorul Chinei a declarat că regiunea Arunachal este încă un teritoriu disputat chiar dacă războiul

⁴⁸ Un nou conflict ar atrage sancțiuni dure din partea SUA. (n.a.).

⁴⁹ Hu Jintao a fost președintele Chinei din 2003 până în 2013. (n.a.).

⁵⁰ Deficitul depășește 9 miliarde de dolari. (n.a.).

se terminase. Acest teritoriu fusese deja recunoscut de către China ca fiind al Indiei, astfel încât putem interpreta acele declarații ca fiind o tactică de negocieri mai agresivă. Conform guvernului Indian, China a încălcat principiile stabilite în 2005, astfel încât India se putea îndoi de credibilitatea Chinei ca partener de negocieri. Trebuie menționat că pe Indieni i-a îngrijorat influența pe care China o avea în Oceanul Indian dar și în Asia de Sud. Cu excepția statului Bhutan, China vinde armament tuturor statelor care se învecinează cu India, totodată construind și porturi în Sri Lanka, Bangladesh și Myanmar.

Putem vedea cum cele două state se află într-o continua rivalitate chiar dacă declară că nu mai exista rivalități între cele două. În Orientul Mijlociu, Africa și Asia Centrală, cele două state se află într-o competiție pentru obținerea energiei, această problema fiind mai importantă pentru India deoarece creșterea economică se baza în special pe hidrocarburi și alte surse de energie. Pentru India a fost o lovitură să afle că gazul pe care l-a trimis Myanmar-ului pentru a le facilita dezvoltarea, a fost vândut Chinei. Consider că această mișcare a statului Myanmar se poate datora și presiunilor pe care China le pune pe statele mai slab dezvoltate din regiune pentru a se putea distanța de rivala sa⁵¹.

Din punct de vedere militar, India are cea mai mare forță terestră din lume, circa 1.4 milioane de soldați pe când PLA are aproximativ 975.000 de soldați. În ciuda relațiilor economice mai bune încă există tensiuni de-alungul graniței deoarece ambele state construiesc baze militare în jurul LAC. Totuși în comparație cu armata Indiei, China are stocuri mult mai mari de armament și materiale militare, dar India compensează cu o experiență mai mare în luptele date la altitudini mai mari datorită armamentului primit de la Statele Unite. Pentru a vedea diferența dintre cele două armate, trebuie să menționez că PLAGF are doar 13 divizii pe când armata Indiei are 37. Consider că este relevant pentru această comparație să vedem și diferențele de armament dintre cele două state. China deține 3500 de tancuri pe când India are 4200 dar PLAGF deține circa 33.000 de vehicule militare, un număr mult mai mare decât cel al Indiei care are aproximativ 8000. Conform SIPRI, China este pe locul doi⁵² în topul statelor care cheltuie cel mai mult în domeniul militar, ajungând să dea aproximativ

261 de miliarde în 2019. Comparativ cu India care a cheltuit doar 71 de miliarde, putem observa cum China acordă o importanță sporită acestui domeniu. În ultimi 10 ani, guvernul chinez a cheltuit 2.07 trilioane de dolari, pe când India doar 590 de miliarde (Figura 3).

În această dispută nu trebuie să omitem că cele două state sunt în acest moment puteri nucleare capabile să se anihileze reciproc. Armele nucleare au fost văzute de China ca un obiect pe care îl foloseau drept modalitate de intimidare a altor state mai mici care nu dețineau armamentul necesar. Armamentul nuclear limitat pe care India îl are este mai mult pentru a descuraja intervenții militare din partea Chinei sau a Pakistanului. La fel ca și China, politica Indiei se bazează pe folosirea acestor arme ca ultimă soluție. În acest moment, India are mai puține arme nucleare decât China (Figura 4). Putem vedea din acest grafic cum, deși China este superioară Indiei din punct de vedere nuclear, această nu este nici pe aproape la același nivel cu state precum Rusia sau Statele Unite⁵³.

Încă nu este clar dacă cele două state vor crește relativ egal chiar dacă putem observa cum China a reușit să se distanțeze în anumite domenii dar această creștere v-a putea fi încetinită de către India dacă aceștia își vor îmbunătății relațiile cu Statele Unite. Este puțin probabil ca guvernul Indian să îmbunătățească relațiile cu alte state, acest lucru determinând ca balanța de puteri să fie influențată mai mult de relațiile Sino-Ruse, Sino-Americane sau chiar și de cele dintre Rusia și Statele Unite⁵⁴.

CONCLUZII

În încheierea acestei cercetări aș dori să menționezi dacă mi s-a confirmat sau nu ipoteza de la care am plecat dar și să răspund la întrebările pe care le-am menționat în introducerea lucrării. Totodată, am să îmi expun părerea cu referire privitoare la problemele pe care acest conflict le-a creat sau nu în cadrul BRICS dar și despre continuarea conflictului în zilele noastre. După cercetarea pe care am realizat-o pot spune că ipoteza de la care a pornit această lucrare, a fost confirmată deoarece am putut vedea cum în această dispută s-au implicat și marile puteri, acestea încercând să-și mărească sfera de influență. Acest conflict a deschis noi oportunități statelor occidentale care au reușit să-și crească influența pe continentul asiatic

⁵¹ Mă refer la presiuni politice datorate ajutorului pe care China îl acorda acestor state mai mici. (n.a.).

⁵² Pe primul loc se află Statele Unite. (n.a.).

⁵³ În acest moment China a depășit Franța la arme nucleare. (n.a.).

⁵⁴ Este important de văzut cum vor evolua relațiile dintre aceste state datorită intereselor pe care le au în regiune. (n.a.).

prin susținerea statelor care s-au aflat în conflict dar și prin parteneriate economice sau strategice realizate după încetarea luptelor⁵⁵.

1. *Ce state au avut mai mult de câștigat din acest conflict?*

Consider că din acest conflict au avut de câștigat mai mult Statele Unite dar și China deoarece, China a reușit să aibă o ascensiune economică dar și militară mult mai mare decât India, ajungând în ziua de astăzi să fie a doua economie mondială după Statele Unite, iar Statele Unite au reușit să stopeze răspândirea comunismului pe teritoriul Indian, fapt ce a dus la creșterea influenței americane pe continent.

2. *Este posibil ca India și China să aibă o ascensiune egală?*

Acest lucru nu este posibil, drept dovadă stând graficele pe care le-am prezentat în analiza de comparație dintre cele două, totuși ascensiunea rapidă a Chinei nu poate fi considerat un factor de risc asupra securității Asiei, deoarece în acest moment NATO este

prezentă pe teritoriul asiatic ceea ce face imposibilă o expansiunea a Chinei.

3. *Pe cine o să sprijină mai mult Statele Unite, Rusia și UE?*

Este greu să spunem că aceste state acordă un sprijin mai mare altui state în detrimentul celuilalt, deoarece în acest moment atât India cât și China reprezintă parteneri importanți pentru comerțul fiecărui stat. Putem specula că Statele Unite doresc să acorde mai mult sprijin Indiei deoarece aceasta are un guvern democratic⁵⁶. În ultimul rând, aș vrea să menționez că nu am găsit dovezi care să ateste că disputa dintre cele China și India va duce la o ruptură a BRICS-ului deoarece în acest moment nu mai exista confruntări armate între cele două, ci doar lupte spontane între militari ai ambelor părți. Totuși rămâne de văzut dacă China și India vor ajunge la o înțelegere pentru încheierea definitivă a acestei dispute.

⁵⁵ China a devenit una dintre cele mai mari piețe de desfacere. (n.a.).

⁵⁶ Putem vedea cum în acest moment există un „război” economic între SUA și China (n.a.).

BIBLIOGRAFIE

- Acharya, Alka, *India-China relations: towards a shared vision* Economic and Political Weekly, New Dehli, 2008.
- Chakravorty, PK, *Firepower 2030*, editura KW Publisher Private Limited, New Dehli, 2013.
- Chakravorty, PK, *Sino-Indian War of 1962*, SAGE Publications, California, 2017.
- Fravel, Taylor, *Strong Borders, Secure Nation: Cooperation and Conflict in China's Territorial Disputes*, Princeton University Press, Princeton, 2008.
- Hemen, Ray, *Sino-Soviet Conflict over India: An Analysis of the Causes of Conflict between Moscow and Beijing over India since 1949*, editura Abhinav Publisher, New Dehli, 1986.
- Jervis, Robert, *The Meaning of the Nuclear Revolution*, Cornell University Press New York, 1989.
- Johnston Iain, Alastair, *New Directions in the Study of China's Foreign Policy*, Stanford University Press, Stanford, 2006.
- Lüthi, Lorenz, *The Sino-Soviet Split: Cold War in the Communist World*, Princeton University Press, Princeton, 2008.
- MacFarquhar, Roderick, *The Origins of the Cultural Revolution, vol. 2: The Great Leap Forward*, Oxford University Press, Oxford, 1983.
- Maxwell, Neville, *India's China War*, editura Random House, Londra, 2000.
- Mullik, Bhola Nath, *My Years with Nehru: The Chinese Betrayal*, editura Allied Publisher, Mumbai, 1971.

- Palit, DK, *War in High Himalaya, The Indian Army in Crisis, 1962*, editura Palgrave Mcmillan, New York, 1992.
- Perkovich, George, *India's Nuclear Bomb: The Impact on Global Proliferation*, Univeristy of California Press, Berkley, 1999.
- Rubinoff, Arthur, *India's Use of Force in Goa*, editura Popular Prakashan, Mumbai, 1971.
- Sandhu, P.J.S *A View from the Other Side of the Hill*, New Dehli, 2015.
- Shakya, Tsering, *The Dragon in the Land of Snows: A history of Modern Tibet Since 1947*, editura Penguin books, 2000.
- Taubman, William, *Khrushchev: The Man and His Era*, editura W.W. Norton, New York, 2003.
- Verma, Shiv, *1962 The war that wasn't*, editura Aleph Book, 2016.
- Vertzberger, Yaacov, *Misperceptions in Foreign Policymaking, The Sino-Indian Conflict, 1959-1962*, editura Routledge, Philadelphia, 2020.
- Surse Electronice
- Capturarea Aksai Chin - <https://tinyurl.com/4wk4n3ph>
- Despre Constituție - <https://tinyurl.com/3umaj4wm>
- Discuțiile lui Kennedy - <https://tinyurl.com/ekc9ms5c>
- Lupte recente - <https://tinyurl.com/y55npzxz>
- Figura 1 - <https://tinyurl.com/yttrv3yn>
- Figura 2 - <https://tinyurl.com/24fwu2da>
- Figura 3 - <https://tinyurl.com/knrxt8rf>
- Figura 4 - <https://tinyurl.com/r5cedsmf>

ANEXE

FIGURA 1

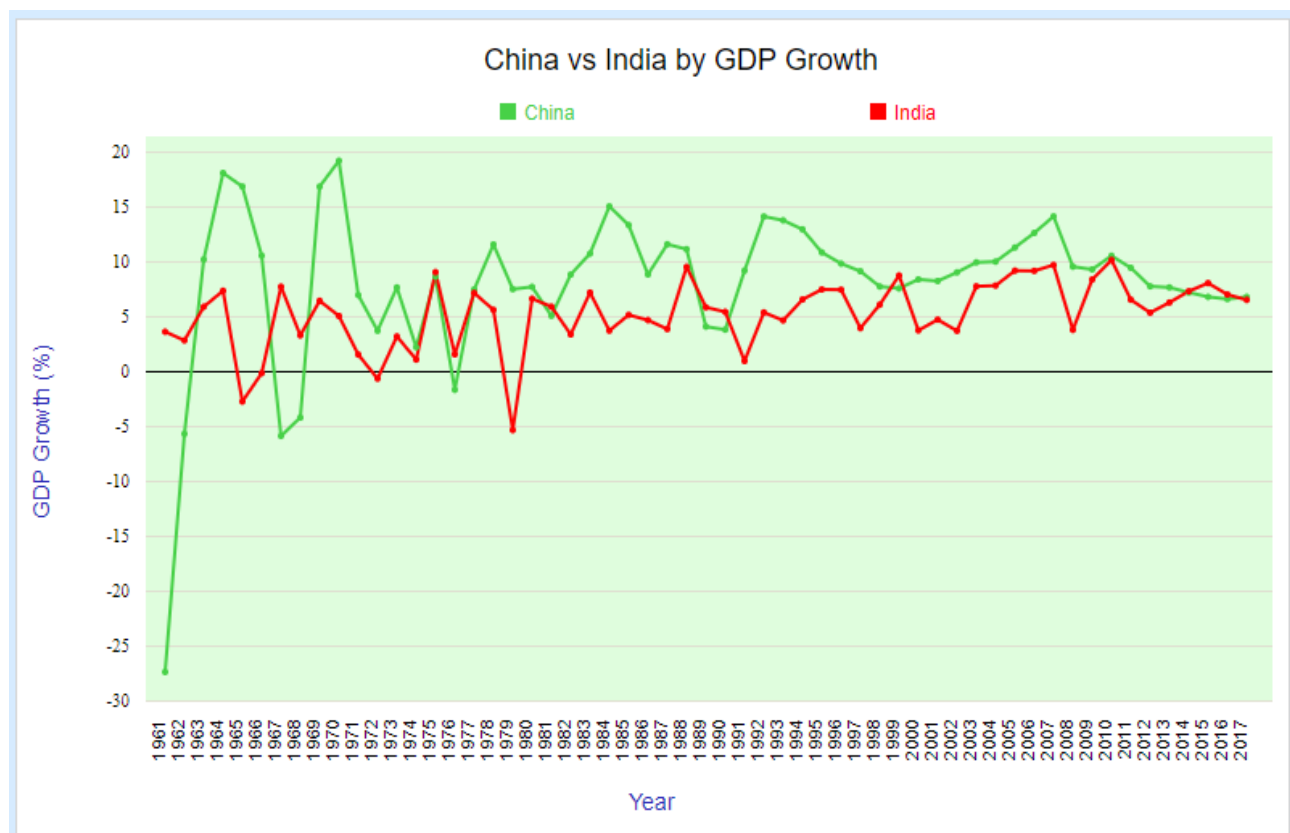

FIGURA 2

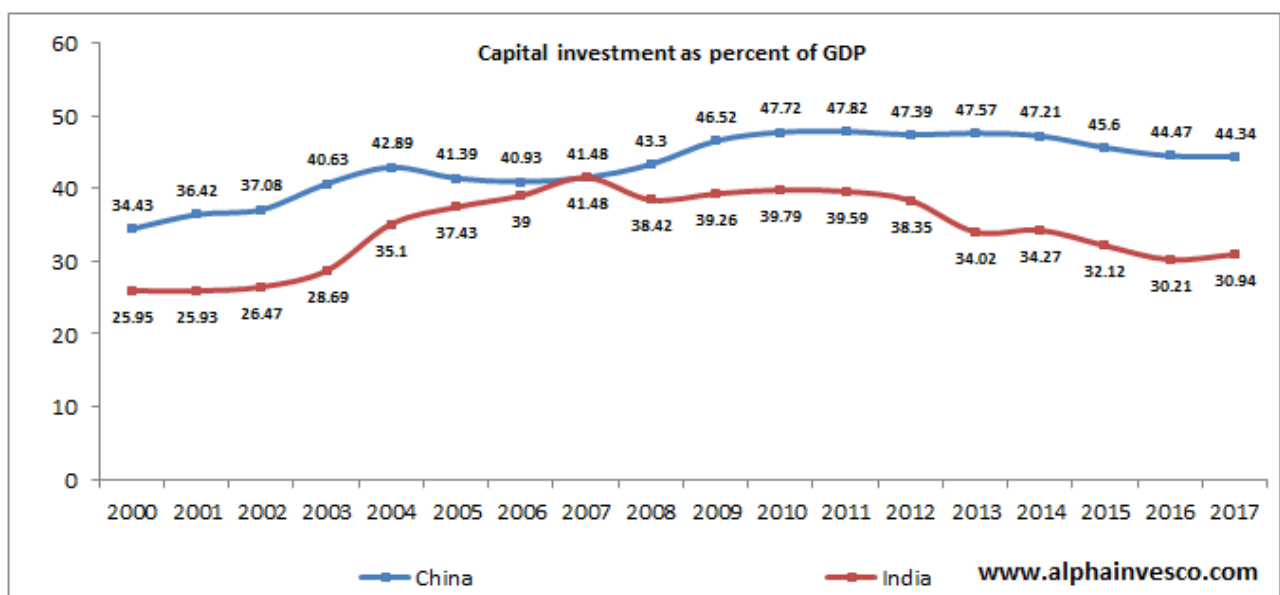
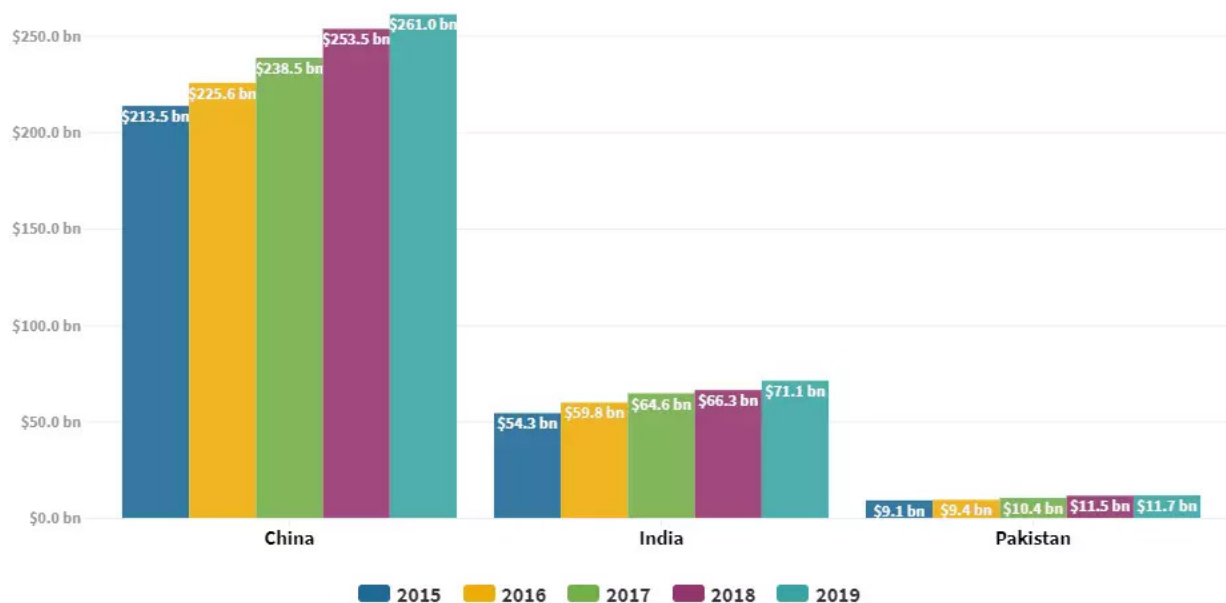

FIGURA 3

Military spending by China, India, and Pakistan in last five years

Source: Stockholm International Peace Research Institute

FIGURA 4

Global share of nuclear weapons in January 2016

